

Podklady pro analytickou část
Integrované strategie rozvoje území Místní akční skupiny
Podbrněnsko

k 31.1.2014

Datum zpracování: listopad 2013 – leden 2014
Autorský tým MAS Podbrněnsko, o.s.

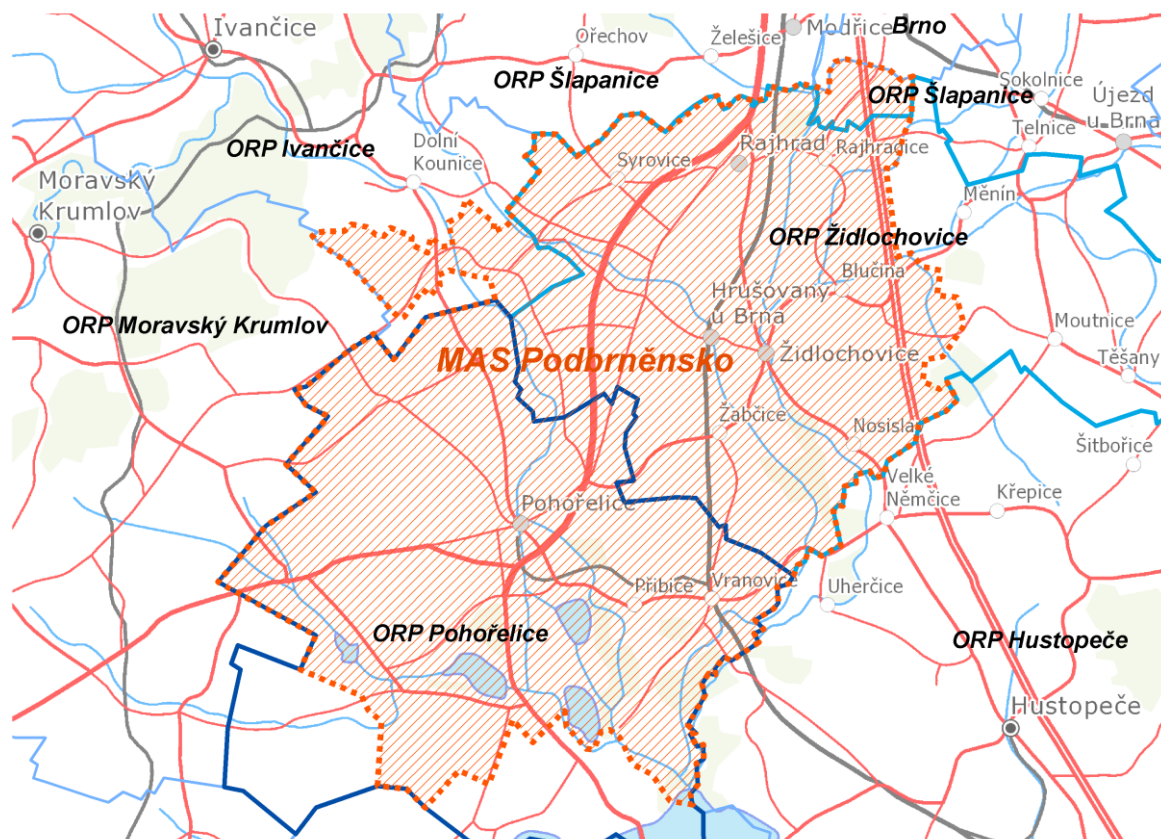
Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Obsah

1.	Vymezení území, na něž se strategie vztahuje	3
2.	Analýza rozvojových potřeb a potenciálu oblastí	5
2.1.	Fyzicko-geografická analýza území	5
2.2.	Obyvatelstvo.....	8
2.3.	Domovní a bytový fond	14
2.4.	Zemědělství, lesnictví a land use.....	18
2.5.	Průmyslová výroba a služby	20
2.6.	Dopravní a technická infrastruktura	25
2.7.	Veřejné služby (vybavenost území službami: školství, sociální oblast, zdravotnictví, kulturní infrastruktura, sport a volnočasové aktivity).....	27
2.8.	Životní prostředí	34
2.9.	Cestovní ruch a rekreace	39
3.	PŘÍLOHY	43

1. Vymezení území, na něž se strategie vztahuje

Obr. 1: Rozloha MAS a její poloha vůči okolním ORP

Zdroj: NS MAS ČR, MAS Podbrněnsko

Místní akční skupina Podbrněnsko, občanské sdružení (dále jen MAS Podbrněnsko) sdružuje celkem 33 obcí uvedených v následující tabulce. Region tvořený těmito obcemi se rozkládá převážně v jižní části území okresu Brno-venkov (a to zejména na území správních obvodů ORP Pohořelice a Židlochovice a dále na části ORP Ivančice a Šlapanice), přičemž dosahuje rozlohy 304,33 km², na nichž žije 39 619 osob (k 31. 12. 2012). Průměrná hustota zalidnění zhruba odpovídá hodnotě České republiky a okresu Brno-venkov, nachází se však pod průměrem Jihomoravského kraje (viz tabulka níže). Obce s nejvyšší a nejnižší hustotou zalidnění jsou vyznačeny v tabulce níže – obecně platí, že nejnižší hustotu zalidnění mají spíše menší obce, a naopak.

Tab. 1: Rozloha, počet obyvatel a hustota zalidnění v obcích MAS Podbrněnsko, k 31. 12. 2012

Obec	Výměra (km2)	Počet obyvatel	Hustota zalidnění
Blučina	16,67	2 173	130,35
Branišovice	11,05	568	51,40
Bratčice	6,16	727	118,02
Cvrčovice	9,29	621	66,85
Holasice	3,53	1 026	290,65
Hrušovany u Brna	9,08	3 412	375,77
Ivaň	11,75	718	61,11
Ledce	3,64	225	61,81
Loděnice	8,67	492	56,75
Malešovice	9,20	540	58,70
Medlov	10,19	683	67,03
Němčičky	4,57	312	68,27
Nosislav	17,06	1 309	76,73
Odřovice	4,79	229	47,81
Opatovice	6,15	1 033	167,97
Pohořelice	43,02	4 678	108,74
Popovice	2,61	365	139,85
Pravlov	2,91	578	198,63
Přibice	7,39	1 051	142,22
Přisnotice	7,70	845	109,74
Rajhrad	9,48	3 335	351,79
Rajhradice	5,43	1 314	241,99
Rebešovice	4,11	867	210,95
Sobotovice	5,34	519	97,19
Syrovice	8,81	1 440	163,45
Šumice	8,63	239	27,69
Trboušany	5,53	359	64,92
Unkovice	3,72	673	180,91
Vlasatice	22,94	818	35,66
Vojkovice	6,96	1 122	161,21
Vranovice	13,79	2 102	152,43
Žabčice	8,23	1 631	198,18
Židlochovice	5,93	3 615	609,61
MAS celkem	304,33	39 619	130,18
Brno-venkov	1499	208 667	139,20
JMK	7 195	1 168 650	162,34
ČR	78 866	10 516 125	133,34

Zdroj: Veřejná databáze Českého statistického úřadu, Územně identifikační registr

V regionu MAS dosahují pouze čtyři obce počtu obyvatel vyššího než 3000. Status města mají tři obce (Pohořelice, Rajhrad a Židlochovice), městysem jsou nyní další tři (Medlov, Nosislav, Troskotovice). Lze říci, že v území chybí větší populační centrum, které je nahrazováno gravitační silou blízkého velkoměsta – Brna.

2. Analýza rozvojových potřeb a potenciálu oblastí

2.1. Fyzicko-geografická analýza území

Geologická stavba, povrch a půdy

Území MAS Podbrněnsko se nachází v severní části Dyjskosvrateckého úvalu, geologicky spadá do soustavy Karpaty a do oblasti karpatská předhlubeň. Mezi horninami převládají zejména sedimenty. Nejrozšířenější jsou třetihorní vápnité jíly, štěrky, štěrkopísky a písky, vyskytují se také kvartérní sedimenty, zejména spraše, sprašové hlíny, nivní sedimenty, svahové sedimenty, fluviální písky a štěrkopísky. V okolí Židlochovic a Blučiny (vrch Výhon) se nachází řasové vápence a vápnité pískovce. Poblíž obce Žabčice lze místy narazit na antropogenní sedimenty (<http://mapy.geology.cz>, cit. 15. 1. 2014)

Některé výše uvedené horniny jsou těženy, zejména písky a štěrkopísky, dále potom živce jako doprovodná surovina při těžbě štěrkopísků (Bratčice, Němčičky, Žabčice – Smolín, Ledce, Hrušovany u Brna), v minulosti byly těženy spraše a sprašové hlíny jako cihlářská surovina (např. Židlochovice).

Podle geomorfologického členění ČR (Demek, Mackovčín eds., 2006) se území nachází v provincii Západní Karpaty, podprovincii Vnější západní Karpaty, oblasti Vněkarpatské sníženiny, v celku Dyjskosvratecký úval, podcelek Dyjsko-svratecká niva. Až na okolí Židlochovic má území charakter roviny, s nízkou výškovou členitostí. Typický je akumulární reliéf, místy se objevují ostrůvky vátých písků.

Nadmořské výšky se pohybují mezi 170 m. n. m. (místo, kde řeka Jihlava opouští zájmové území) a 355 m. n. m. (vrch Výhon u Židlochovic). Nejvýraznějším tvarem reliéfu území je vrch Výhon (kra složená z neogenních usazenin omezená zlomovými svahy), niva Svratky a Jihlavy s podružnými tvary (meandry, slepá a mrtvá ramena), dále potom antropogenní tvary (např. těžební tvary – pískovny, štěrkovny, haldy; komunikační tvary – zářez železnice Břeclav – Brno).

V území převládají černozemě, kolem vodních toků černice, fluvizemě a půdy glejové (zamokřené půdy). Na písčinných substrátech jsou vyvinuty regozemě (píscitité půdy). Místy se vyskytují hnědozemě (oblast Výhonu), ojediněle půdy zasolené (slanec) – u obce Blučina (www.geoportal.gov.cz, cit. 15. 1. 2014).

Podnebí a vodstvo

Území náleží mezi nejteplejší oblasti v rámci ČR. Podle Quittovy klasifikace klimatických oblastí (Quitt, 1971) spadá do klimatické oblasti T4. Tato oblast se vyznačuje velmi dlouhým, teplým a suchým létem s průměrným počtem 60 – 70 letních dnů (tj. dnů s maximální teplotou 25°C a vyšší) v roce a s průměrnou červencovou teplotou 19 – 20°C, dále velmi krátkým přechodným obdobím s teplým jarem a podzimem (průměrná teplota v dubnu i v říjnu 9 – 10°C) a mírnou teplotou a suchou až velmi suchou zimou s minimálním trváním sněhové pokrývky (průměrný počet ledových dnů, tj. dnů s maximální teplotou pod 0°C, je 30 až 40 v roce, průměrná délka trvání sněhové pokrývky je 40 - 50 dní) s průměrnými lednovými teplotami -2 až -3°C. Průměrné roční teploty se pohybují mezi 9°C a 10°C. Průměrný úhrn srážek je přibližně 530 mm, ve vegetačním období (duben – říjen) spadne mezi 300 a 350 mm z celkového úhrnu. Oblast se řadí mezi nejsušší místa v rámci ČR (Atlas podnebí Česka, 2007).

Území spadá do povodí Moravy. Nejvýznamnějšími vodními toky oblasti jsou Svratka a Jihlava. Dalšími významnými toky jsou Litava (Cezava) a Šatava, při severní hranici území Bobrava. Nejvýznamnějšími vodními plochami oblasti jsou Hrušovanské rybníky (Šimlochy, Šejba), které jsou napájeny řekou

Šatavou, a Pohořelické rybníky (největší z nich jsou Starý, Novoveský, Vrkoč, dále např. Horní a Dolní branišovický, Horní a Dolní šumický). Zásoby podzemních vod jsou koncentrovány zejména v píscích a štěrcích podél větších vodních toků.

Vegetace, biota, ochrana přírody

Podle biogeografického členění ČR náleží území do Severopanonské podprovincie, severní část okrajově spadá do Hercynské podprovincie. Na území MAS zasahují tři biogeografické regiony: Lechovický, Hustopečský, Dyjsko-moravský. Biota těchto regionů je teplomilná, charakteristický je výskyt acidofilních druhů (druhy vázané na kyselé substráty) v Lechovickém bioregionu. Dominují zde pole, travobylinná lada jsou vzácná, lesíky jsou téměř výhradně akátové, v lužích vrbové a topolové (Culek, 1996).

Celé území spadá do prvního - dubového vegetačního stupně, v okolí vodních toků se nachází nultý vegetační stupeň (lužní lesy). Lesnatost je velice nízká, pohybuje se kolem 8 % (oproti 33,75 % v ČR a 28,06 % v Jihomoravském kraji). Dřevinná skladba lesů je pozměněná (vedle dubu se objevuje např. buk, habr, bříza a akát), zbytky lužního lesa jsou tvořeny zejména porosty topolů černých, olší a vrb.

Na území MAS se nachází několik zvláště chráněných území, v kategorii PP (přírodní památka) jsou to: Nové hory, V olších, Knížecí les, Přísnotický les, Nosislavská zátoka, Plačkův les a říčka Šatava; v kategorii PR (přírodní rezervace) je to Šumický rybník. Mezi další chráněná území patří Přírodní park Výhon a Přírodní park Niva Jihlavy. Mezi evropsky významné lokality (součástí celoevropské sítě NATURA 2000) patří Rumunská bažantnice, Židlochovický zámecký park, část PP Nové hory, Přísnotický les, Knížecí les, Šumické rybníky, Mušovský luh, Vranovický a Plačkův les. Ptačí oblasti soustavy NATURA se na území MAS nenacházejí. V jižní části do území okrajově zasahuje ramsarský mokřad „Mokřady dolního Podvyjí“ (www.geoportal.gov.cz, cit. 15. 1. 2014). Podrobněji viz kapitola 2.8 Životní prostředí.

Obr. 2: Přírodní památka Knížecí les a Přírodní park Výhon

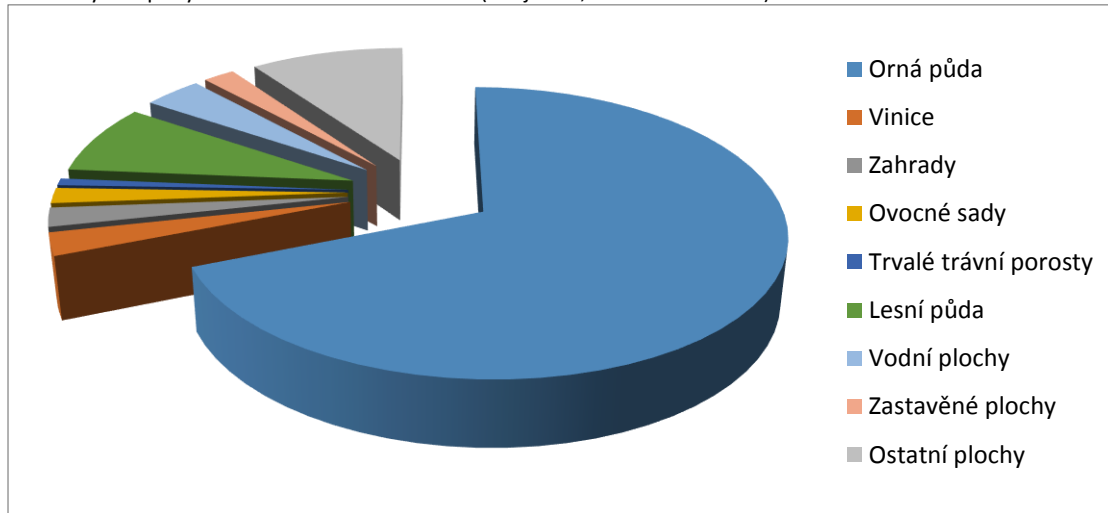

Zdroj: <http://cs.wikipedia.org>

Landuse

Většinu území MAS lze označit za polní zemědělskou krajinu, podstatnou část území (téměř 70 %) zabírá orná půda. Podíl lesní půdy je přibližně 8 % (vyskytují se listnaté lesy, např. na Výhonu, lužní lesy např. v Rajhradské bažantnici, Nosislavském lese a v nivě Jihlavy), což je ve srovnání s průměrnou lesnatostí Jihomoravského kraje (28 %) velice nízká hodnota (Územně analytické podklady Jihomoravského kraje) – více viz kapitola 2.4 o zemědělství.

Obr. 3: Využití půdy na území MAS Podbrněnsko (údaje v %, stav k 31.12.2012)

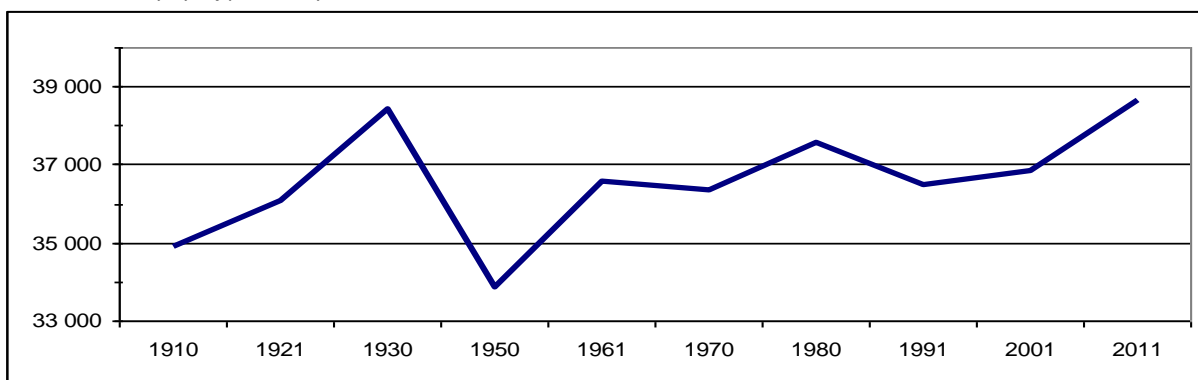

Zdroj: ČSÚ MOS

2.2. Obyvatelstvo

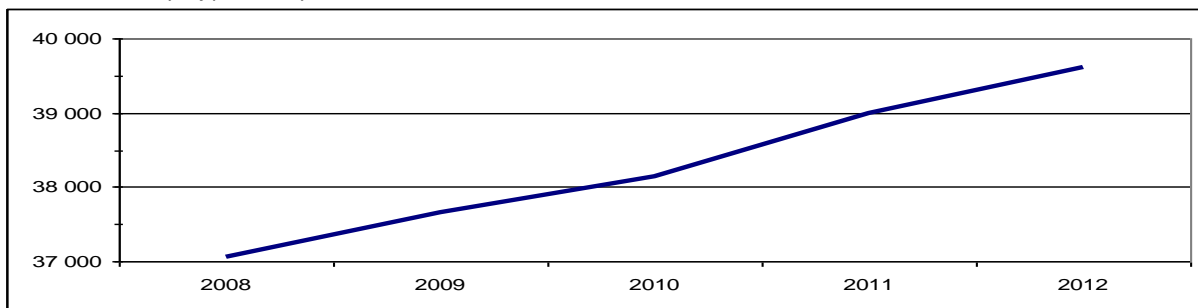
Jak vyplývá z následujícího grafu, počet obyvatel z předválečného období je znovu dosažen až během posledních let. Po poválečném poklesu, způsobeném především odsunem německého obyvatelstva z oblasti Pohořelicka, dochází k pozvolnému nárůstu. Tento trend je na konci osmdesátých let mírně pozměněn stěhováním obyvatel do Brna. Nicméně, po roce 1989 region opět zvyšuje počet obyvatel, a tato tendence se navíc v posledních letech zrychluje (viz Obr. 5). Tento proces je možné připsat na vrub suburbanizace města Brna.

Obr. 4: Historický vývoj počtu obyvatel v území MAS Podbrněnsko

Zdroj: Veřejná databáze Českého statistického úřadu

Obr. 5: Aktuální vývoj počtu obyvatel v území MAS Podbrněnsko

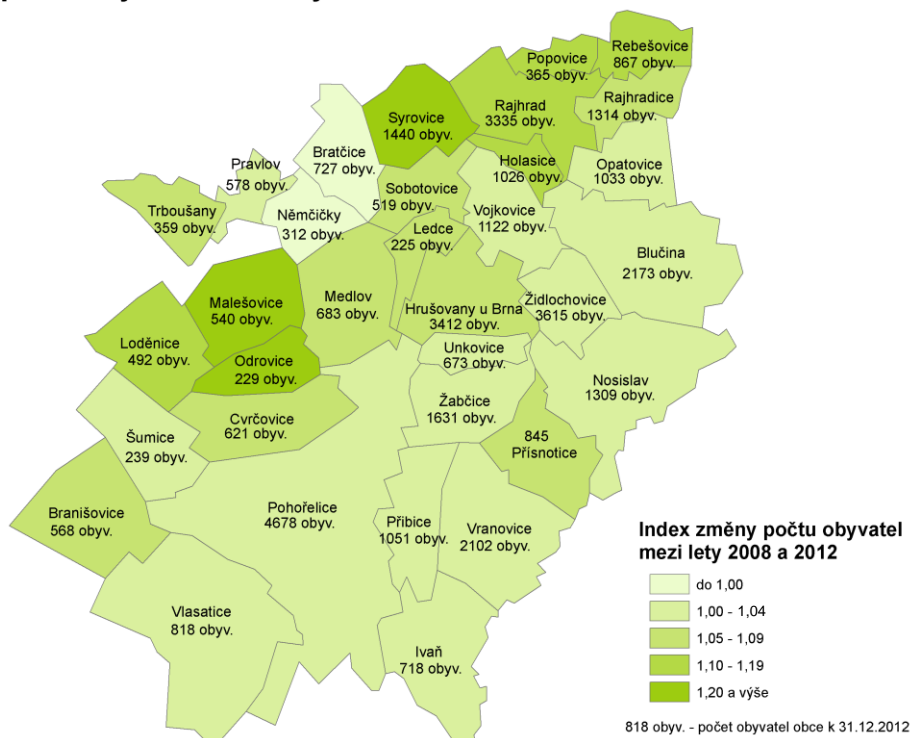
Zdroj: Veřejná databáze Českého statistického úřadu

Index změny počtu obyvatel v jednotlivých obcích mezi lety 2008 a 2012 (viz Obr. 6) ilustruje trend naznačený i grafem výše. Ukazuje na to, že až na drobné výjimky (Bratčice a Němčičky) v obcích celého regionu neklesal počet obyvatel, naopak došlo k jeho nárůstu. Největší změnu prodělaly během posledních let spíše obce s menším počtem obyvatel a především obce ležící v západní části regionu – a to ať už v případě růstu (Malešovice a Odrovce) či poklesu – viz výše.

Obr. 6: Změna počtu obyvatel MAS Podbrněnsko mezi lety 2008 a 2012.

Změna počtu obyvatel mezi lety 2008 a 2012 na území MAS Podbrněnsko

Zdroj: Veřejná databáze Českého statistického úřadu

Jak ukazují údaje o struktuře obyvatelstva podle pohlaví, dochází v posledních letech v regionu MAS k postupnému srovnávání poměru počtu mužů a žen v populaci (viz Příloha – Tab. 9).

Struktura obyvatelstva MAS dle věku ukazuje, že v současnosti převažuje mladší složka obyvatelstva (do 15 let) nad starší. Avšak podle vývoje hodnot podílů těchto dvou složek lze usuzovat na to, že se tento poměr bude postupně obracet. Neboli, demografické procesy by měly vést spíše k dalšímu přirozenému stárnutí zdejší populace. Produktivní složka (15-64 let) obyvatelstva stále osciluje okolo dvou třetin populace. Tento vývoj odpovídá demografickému stárnutí populace, které je všeobecným trendem nejen v regionu, ale i v celé ČR. V České republice však má momentálně (k 31.12.2011) předproduktivní složka (do 15 let) vůči postproduktivní nižší podíl (14,7 versus 16,2 %), a to samé platí i pro území Jihomoravského kraje (14,4 versus 16,7 %).

Nicméně, i přesto, že populace v regionu MAS stárne, demografická struktura je momentálně příznivější, než na území jak kraje, tak i České republiky. Podíl mladší složky populace je totiž stále vyšší, než podíl nejstarší složky. Tento stav je možné připsat především suburbanizaci, neboli přisunu především mladších lidí, kteří se zde usazují a zakládají rodiny. I přesto, že se tento ukazatel zdá být příznivým, demografický vývoj ukazuje, že ani regionu MAS se další stárnutí nevyhne.

Tab. 2: Vývoj věkové struktury obyvatelstva MAS Podbrněnsko mezi lety 1991 a 2011.

	1991	2001	2011
kategorie 0 – 14 let	7 099	5 661	6 144
kategorie 15 – 64 let	22 831	24 441	27 104
kategorie 65 a více let	4 405	4 713	5 754
kategorie 0 – 14 let (%)	20,68	16,26	15,75
kategorie 15 – 64 let (%)	66,49	70,20	69,49
kategorie 65 a více let (%)	12,83	13,54	14,75

Zdroj: Veřejná databáze Českého statistického úřadu

Vzdělání

Vzdělanost obyvatelstva MAS, podobně jako je to v celé ČR, postupně narůstá. Toto ukazuje srovnání výsledků posledních dvou SLDB, které je podrobněji popsáno v následující tabulce. Vzdělanostní struktura vykazuje posun k vyšším hodnotám především v kategoriích vysokoškoláků (téměř dvojnásobný podíl oproti roku 2011) a osob s maturitou a vyšším odborným vzděláním. Naopak, kategorie osob se základním vzděláním a bez vzdělání vykázala během těchto deseti let výrazný pokles, takřka o třetinu. Snížil se i podíl osob se středoškolským vzděláním bez maturity. Nicméně, v absolutních číslech je například počet středoškoláků bez maturity takřka konstantní – tato hodnota souvisí se zvýšením počtu obyvatel v regionu.

Z pohledu rozdělení na pohlaví se ukazuje, že došlo k podobnému vývoji jak mezi muži, tak i ženami. Nicméně při srovnání pohlaví mezi sebou jsou stále evidentní výrazné rozdíly ve vzdělanosti. Podíl osob se základním, či bez vzdělání mezi muži je oproti ženám poloviční. V následující kategorii – vzdělání bez maturity je však výrazně vyšší podíl mužů než žen. Středoškolsky vzdělaných s maturitou je naopak vyšší podíl mezi ženami. Vyšší podíl vysokoškoláků pak mají muži, ovšem takřka dvojnásobný rozdíl z roku 2001 se do roku 2011 mírně narovnal.

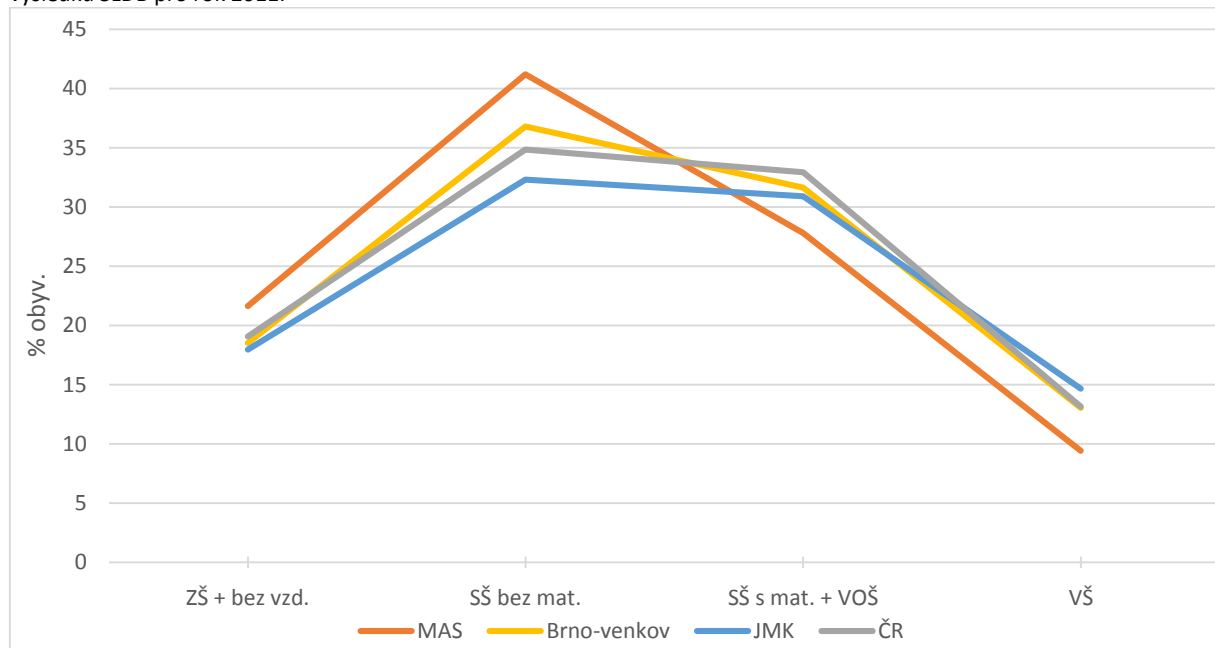
Tab. 3: Vývoj vzdělanostní struktury obyvatelstva MAS Podbrněnsko,

	2001	2011	2001 (%)	2011 (%)
ZŠ + bez vzd. - celkem	8 509	6 788	29,34	21,63
SŠ bez mat. - celkem	12 791	12 924	44,11	41,18
SŠ s mat. - celkem	6 268	8 718	21,61	27,78
VŠ - celkem	1 431	2 955	4,93	9,42
ZŠ + bez vzd. - muži	2 618	2 274	18,77	14,79
SŠ bez mat. - muži	7 742	7 786	55,50	50,65
SŠ s mat. - muži	2 662	3 678	19,08	23,93
VŠ - muži	927	1 633	6,65	10,62
ZŠ + bez vzd. - ženy	5 891	4 514	39,14	28,19
SŠ bez mat. - ženy	5 049	5 138	33,55	32,08
SŠ s mat. - ženy	3 606	5 040	23,96	31,47
VŠ - ženy	504	1 322	3,35	8,26

Zdroj: Veřejná databáze Českého statistického úřadu

Ve srovnání vzdělanosti obyvatel s vyššími územními celky (okresem, krajem i celou ČR) vychází region MAS Podbrněnsko nejhůře. Dosahuje nejvyššího podílu dvou nejméně vzdělaných složek a naopak nejnižšího podílu složek vzdělanějších. Přesto však, s ohledem na výše zmíněný vývoj lze předpokládat, že i na území regionu MAS bude docházet k postupnému zvyšování vzdělanosti. Roli v tomto procesu může sehrát i suburbanizace města Brna. Jako nejvzdělanější z hierarchicky vyšších celků vychází Jihomoravský kraj, což je s ohledem na nízkou vzdělanost území MAS pravděpodobně díky městu Brnu – které tak ostře kontrastuje s blízkým regionem (územím MAS).

Obr. 7: Srovnání vzdělanosti obyvatel v regionu MAS Podbrněnsko, okresu Brno-venkov, Jihomoravském kraji a ČR dle výsledků SLDB pro rok 2011.

Zdroj: Veřejná databáze Českého statistického úřadu, Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Dojíždka

Dle Atlasu sociálně prostorové diferenciacie České republiky se v území MAS nenachází jediné větší centrum dojíždky, z obcí vyjíždí 65 a více % obyvatelstva mimo region, přičemž denně dojíždí 20 a více minut za prací (nejčastěji do města Brna).

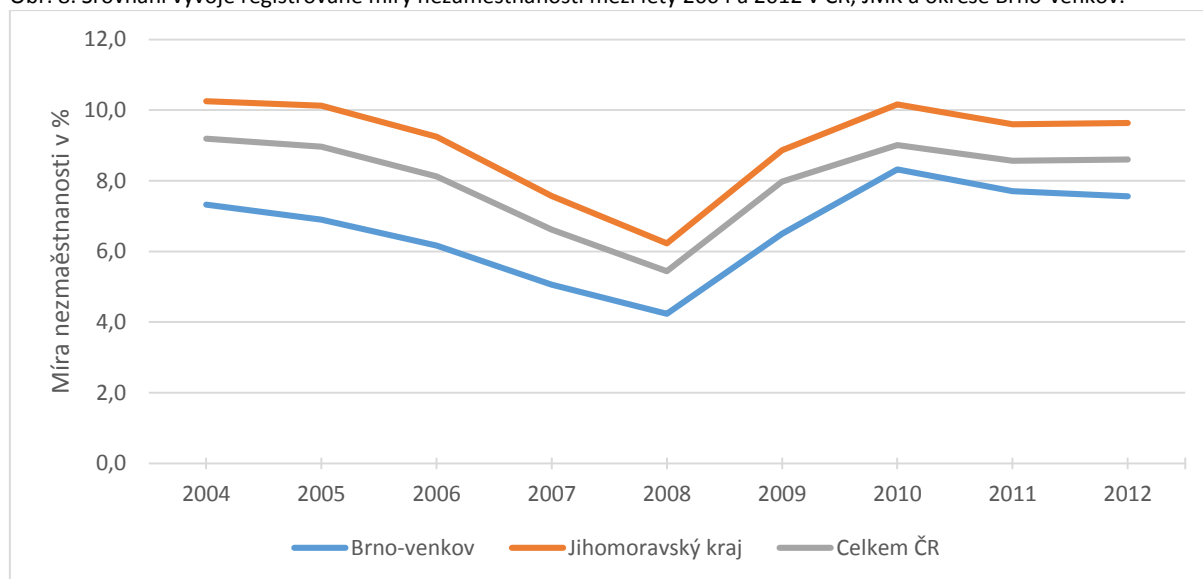
V průběhu let 1991 – 2011 dochází k růstu významu města Brna. Brno je populačně velmi silným centrem, které disponuje řadou služeb. Mnoho obyvatel z území místní akční skupiny tak dojíždí nejen za prací a do škol do města Brna, přičemž tuto dojíždku dnes saturují osobní auta, která negativně ovlivňují životní prostředí. Obslužnost dále zajišťuje Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje, který je pro uspokojení poptávky po dojíždě do Brna nezbytný – zároveň ale posiluje vazby zdejšího relativně venkovského regionu na město Brno.

Dnes ve všech větších obcích dominuje rezidenční funkce (jsou závislé na pracovní a obslužné funkci města Brna). Oproti Židlochovicu platí tato charakteristika v případě Pohořelicka jen v omezené míře, i když i zde město Brno na úkor Pohořelice výrazně posiluje.

Zaměstnanost/nezaměstnanost

Situace na trhu práce v České republice se až do října roku 2008 neustále zlepšovala, nicméně od tohoto období došlo k obratu a začaly se projevovat dopady negativního vývoje celosvětové hospodářské situace. Globální hospodářská recese způsobila výrazný nárůst počtu uchazečů o zaměstnání a snížení počtu volných pracovních míst. V současnosti je situace do jisté míry stabilizovaná, nicméně míra nezaměstnanosti si stále drží relativně vysoké hodnoty. Ten samý trend platí i pro Jihomoravský kraj a okres Brno-venkov. Pozice okresu Brno-venkov jako oblasti s nejnižší nezaměstnaností je s velkou pravděpodobností dána blízkostí města Brna, které je tak cílem výrazné pracovní dojížděky ze svého zázemí. V okrese Brno-venkov, podobně jako ve většině kraje je počet nezaměstnaných žen vyšší než počet nezaměstnaných mužů (o cca 8 %, v roce 2012).

Obr. 8. Srovnání vývoje registrované míry nezaměstnanosti mezi lety 2004 a 2012 v ČR, JMK a okrese Brno-venkov.

Zdroj: Databáze Ministerstva práce a sociálních věcí, ČSÚ

Jak ukazují podrobnější data za region MAS¹, došlo i zde ke skokovému nárůstu míry nezaměstnanosti mezi lety 2008 a 2009. Ten se však v roce 2011 mírně snižuje. Podobně i ukazatel, který je na turbulence na pracovním trhu mnohem citlivější – počet uchazečů na jedno volné pracovní místo – nejprve skokově narůstá, aby se dostal na 60% hodnoty roku 2009. Na trhu práce se tedy situace mírně zlepšila, nicméně pozitivních hodnot roku 2008 zdaleka nedosahuje. V současnosti se tedy území vyrovnává s dopady ekonomické recese, i když tyto dopady byly v zázemí města Brna méně bolestné nežli v hospodářsky slabých regionech České republiky (k 31.12.2013 je v okrese Brno-venkov míra nezaměstnanosti dle MPSV 7,1%).

Tab. 4. Vývoj ukazatelů trhu práce mezi lety 2008 a 2011 v regionu M AS Podbrněnsko.

MAS Podbrněnsko	2008	2009	2010	2011
míra nezaměstnanosti (v %)	4,6	8,8	8,9	8,2
počet uchazečů. na 1 VPM (abs.)	1,8	15,2	11,2	9,6

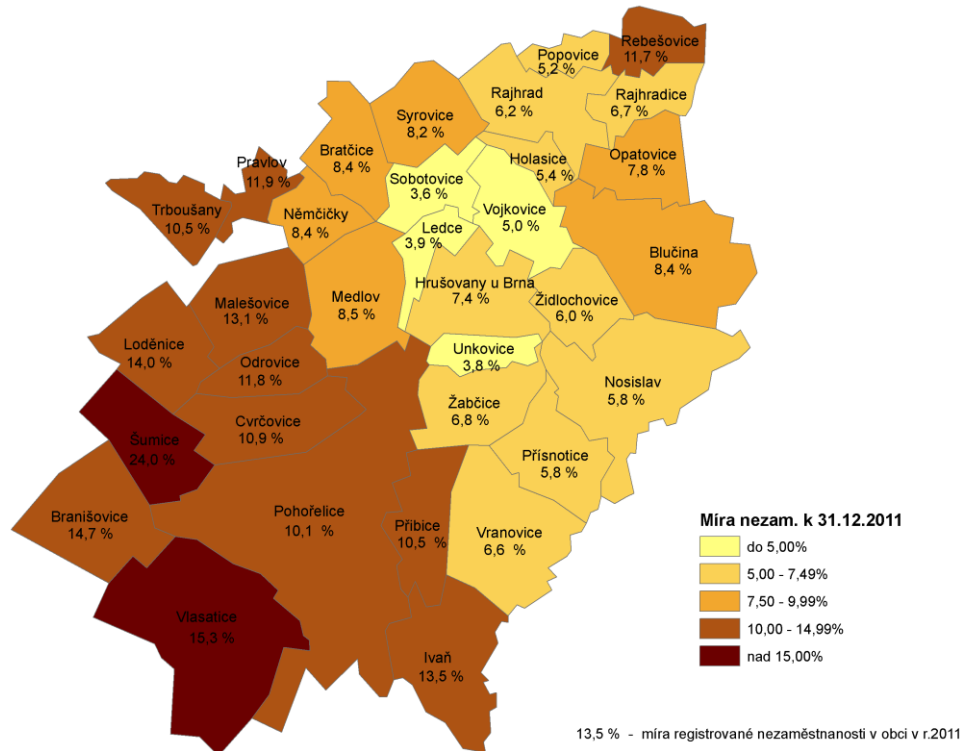
Zdroj: Databáze Ministerstva práce a sociálních věcí

¹ Bohužel, od r. 2011 již nejsou publikována data na úrovni obcí, statistika tak reprezentuje poměrně omezený časový úsek. Trend posledních let je však relativně obecný, je tak možné jej s jistou opatrností dovozovat i na území regionu MAS.

Rozdíly v zaměstnanosti mezi obcemi v regionu MAS jsou velmi výrazné (s minimem 3,6% v Sobotovicích a maximem 24,0% v Šumicích). Část obcí vykazovala na konci roku 2011 velmi nízké hodnoty nezaměstnanosti – jde především o obce ve východní části této oblasti, tedy především na území ORP Židlochovice. Naopak hodnoty míry nezaměstnanosti v obcích na území ORP Pohořelice jsou výrazně vyšší, a to i ve srovnání s krajem a ČR.

Obr. 9: Míra nezaměstnanosti v obcích regionu MAS Podbrněnsko k 31. 12. 2011.

Míra nezaměstnanosti na území MAS Podbrněnsko v roce 2011

Zdroj: Databáze Ministerstva práce a sociálních věcí, ČSÚ

Z hlediska cizinců na trhu práce dosahuje Jihomoravský kraj zhruba desetiny celkového počtu v ČR (cca 29 tis.). V kraji pak výrazně dominuje město Brno, takřka dvěma třetinami z celku (cca 19 tis.), na druhém místě pak je okres Brno-venkov s 3100 evidovanými cizinci. Jak ukazuje mapa v přílohách (Obr. 34), nejvíce cizinců se vyskytuje v Pohořelicích, Žabčicích a Hrušovanech, přičemž souhrnně převažuje slovenská národnost.

Dle Analýzy trhu práce v Jihomoravském kraji za rok 2011 je další významnou charakteristikou okresu Brno-venkov vysoká míra nezaměstnanosti absolventů. Naopak, co se týče dlouhodobé nezaměstnanosti, či nezaměstnanosti osob zdravotně postižených, dosahuje okres Brno-venkov spíše příznivých hodnot (viz Příloha – Obr. č. 34).

2.3. Domovní a bytový fond

Stav domovního a bytového fondu v regionu představují především venkovské budovy a bytové jednotky. Celkově se na území MAS nachází 10 060 obydlených domů s 13 379 obydlenými byty. Většina budov spadá svým vznikem do let 1920 – 1970. Toto stáří není v republikovém ani krajském kontextu příliš odlišné. V rámci celého okresu Brno-venkov a stejně tak i na území MAS, v obcích s dobrou dopravní dostupností do Brna pak ještě více, je pak vyšší zastoupení novostaveb z let 2001 až 2011. Tento proces jednoznačně souvisí s rezidenční suburbanizací a stěhováním městského obyvatelstva do nových nejen satelitních částí obcí. Srovnání dat za okres a Jihomoravský kraj uvádějí tabulky níže.

Bytový a domovní fond prošel podobně jako v jiných oblastech České republiky transformací. V tomto venkovském regionu tradičně dominuje soukromé vlastnictví. Po privatizaci státních a komunálních bytů již mnoho nemovitostí ve vlastnictví státu a obcí nezůstává a domovní a bytový fond typicky charakterizuje soukromé vlastnictví, kde družstevní, státní a obecní, stejně jako spoluvlastnictví vlastníků jednotek jsou zastoupeny pouze okrajově. Jistou rigidnost v trhu s byty způsobuje fakt, že 15 % domovního a bytového fondu není obydleno. Z části se jedná o rekreační objekty určené k takzvanému druhému bydlení, z části se pak jedná o nevyužívané budovy bez většího užitku.

Tab. 5: Domovní fond v Jihomoravském kraji ke Sčítání lidu, domů a bytů 2011

	celkem	rodinné domy	bytové domy	ostatní budovy	Celkem [%]	rodinné domy [%]	bytové domy [%]	ostatní budovy [%]	
Domy úhrnem	259 567	235 437	20 095	4 035	100,00	100,00	100,00	100,00	
Domy obydlené	225 006	201 823	19 868	3 315	86,69	85,72	98,87	82,16	
z toho podle vlastnictví domu	fyzická osoba	190 417	186 868	2 863	686	84,63	92,59	14,41	20,69
	obec, stát	5 114	728	3 716	670	2,27	0,36	18,70	20,21
	bytové družstvo	3 111	54	3 051	6	1,38	0,03	15,36	0,18
	spoluvlastnictví vlastníků bytů	19 092	11 643	7 370	79	8,49	5,77	37,09	2,38
z toho podle období výstavby nebo rekonstrukce domu	1919 a dříve	21 971	19 743	1 830	398	9,76	9,78	9,21	12,01
	1920 - 1970	81 084	72 104	8 442	538	36,04	35,73	42,49	16,23
	1971 - 1980	35 896	31 531	4 187	178	15,95	15,62	21,07	5,37
	1981 - 1990	28 742	26 253	2 350	139	12,77	13,01	11,83	4,19
	1991 - 2000	25 510	24 124	1 038	348	11,34	11,95	5,22	10,50
	2001 - 2011	27 231	25 320	1 599	312	12,10	12,55	8,05	9,41

Zdroj: www.czso.cz, Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Tab. 6: Domovní fond v okrese Brno-venkov ke Sčítání lidu, domů a bytů 2011

	celkem	rodinné domy	bytové domy	ostatní budovy	Celkem [%]	rodinné domy [%]	bytové domy [%]	ostatní budovy [%]	
Domy úhrnem	57 882	55 025	2 283	574	100,00	100,00	100,00	100,00	
Domy obydlené	50 595	47 858	2 264	473	87,41	86,98	99,17	82,40	
z toho podle vlastnictví domu	fyzická osoba	45 527	45 168	234	125	89,98	94,38	10,34	26,43
	obec, stát	496	150	249	97	0,98	0,31	11,00	20,51
	bytové družstvo	297	11	286	0	0,59	0,02	12,63	0,00
	spoluvlastnictví vlastníků bytů	3 123	2 010	1 104	9	6,17	4,20	48,76	1,90
z toho podle období výstavby nebo rekonstrukce domu	1919 a dříve	4 980	4 801	115	64	9,84	10,03	5,08	13,53
	1920 - 1970	17 107	16 112	901	94	33,81	33,67	39,80	19,87
	1971 - 1980	7 647	7 051	577	19	15,11	14,73	25,49	4,02
	1981 - 1990	5 745	5 526	195	24	11,35	11,55	8,61	5,07
	1991 - 2000	5 799	5 643	107	49	11,46	11,79	4,73	10,36
	2001 - 2011	8 455	8 057	338	60	16,71	16,84	14,93	12,68

Zdroj: www.czso.cz, Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Tématem pro další rozvoj bytové situace v oblasti bude vzhledem k demografickému stárnutí adaptace fondu pro potřeby méně mobilního a hadnicapovaného obyvatelstva, zvláště pak přizpůsobení struktury na malometrážní byty, bezbariérové a byty se sociálními službami. Otázkou jsou i městské a obecní byty pro mladé rodiny a sociálně slabé, či spoluobčany v nouzi. Současný trend v celé Evropské unii spěje ke komunitnímu plánování na místní úrovni, kdy právě rozvoj těchto sociálních služeb a podpora bydlení zranitelných sociálních skupin bude předmětem cílení dotačních titulů ze strukturálních fondů.

K bytové situaci navázaná infrastrukturní vybavenost obcí (více viz kapitola 2.6) představuje výborné pokrytí vodovodním řadem, kde celé území MAS je zásobováno vodovodem. Pouze v obci Němčičky podle dostupných údajů Městské a obecní statistiky je voda čerpána z vlastních zdrojů a v Medlově vodovod technicky nevyhovuje.

Kanalizační síť je rovněž kompletní a odkanalizováno není 8 obcí převážně ze západní části MAS. V rámci republiky se jedná o slušné pokrytí kanalizační sítí ve venkovské oblasti. Významně se na uspokojivém stavu přičinil dobrovolný svazek obcí Čistá Jihlava, který byl za tímto účelem přímo zřízen. Ke zlepšení současného stavu dojde i v roce 2014, kdy je plánovaná realizace kanalizace v obcích Trboušany, Pravlov, Němčičky. Graficky je situace znázorněna na mapách na obrázcích 10 a 11.

Obdobně kvalitní je i pokrytí plynovodem, kde není napojena pouze obec Ivaň.

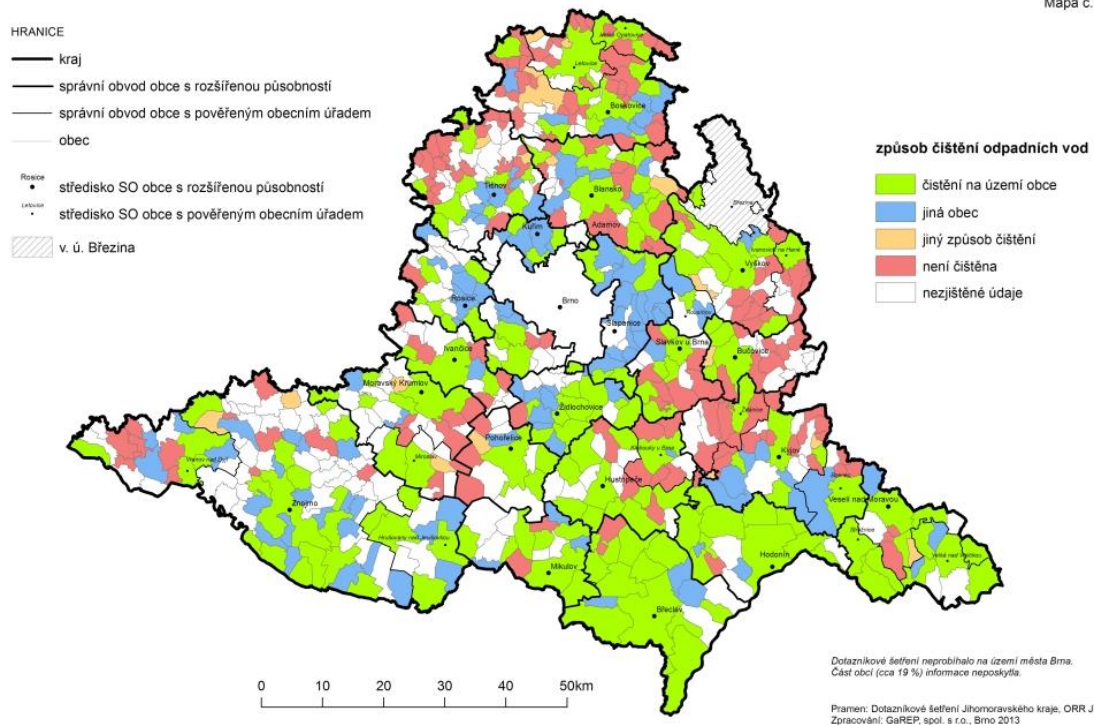
Obcemi bez dostupné sítě vysokorychlostního kabelového internetu (především technologie ADSL) jsou Pohořelice, Nosislav, Vlasatice, Branišovice a Medlov. Při severní hranici území nebyla tato data zjištěna – viz obr. 18. Mapa rovněž zachycuje dostupnost bezdrátového signálu wi-fi.

Obr. 10: Čištění odpadních vod ve sledovaném území

Technická infrastruktura - spádovost ČOV

Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření
v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2012

Mapa č. 4

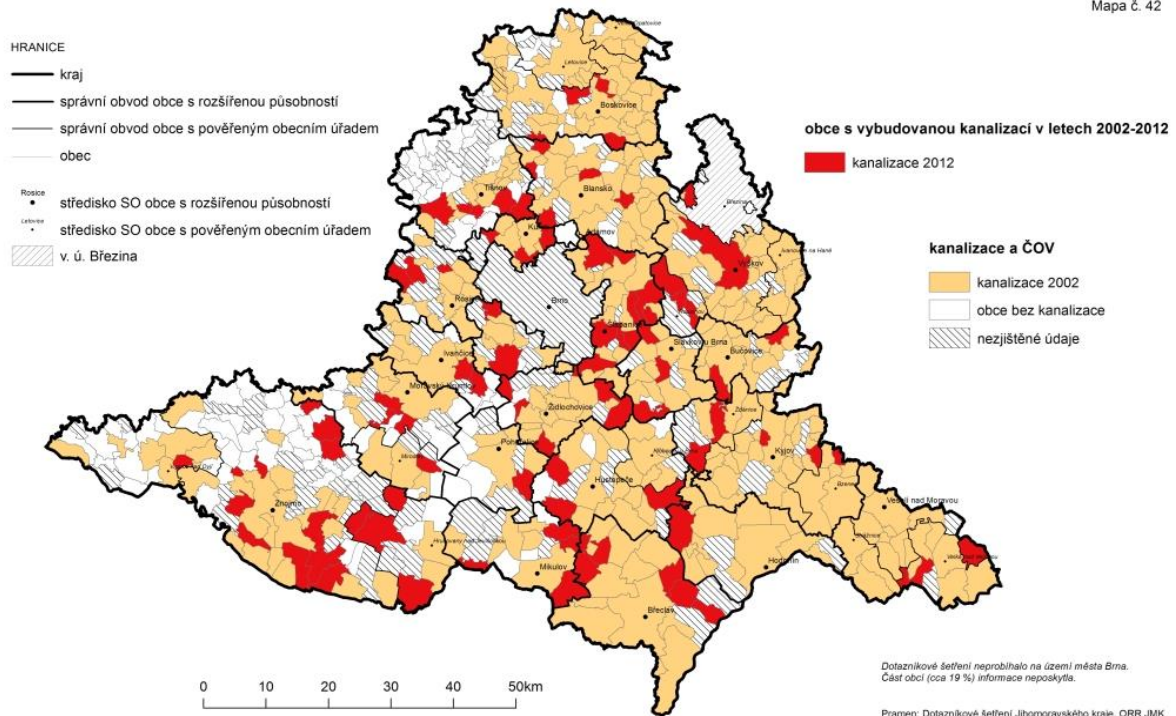
Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

Obr. 11: Vybavenost obcí kanalizací

Kanalizace a ČOV - porovnání roku 2012 s rokem 2002

Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření
v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2012

Mapa č. 42

Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

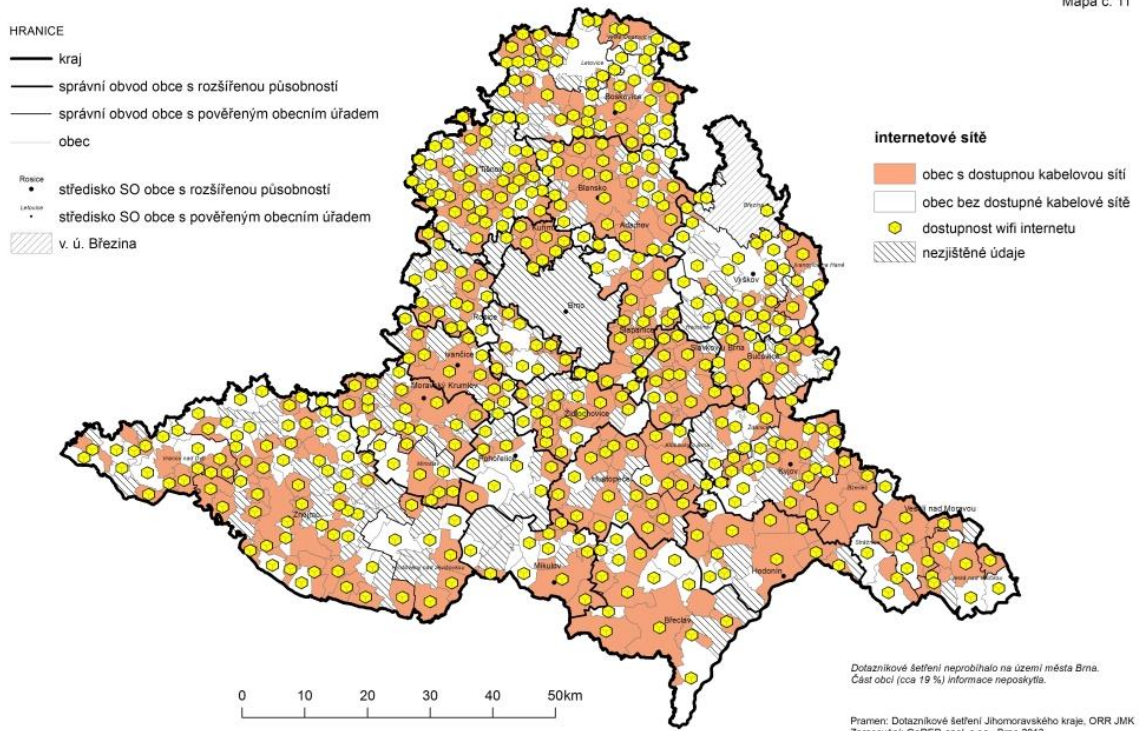

Obr. 12: Vybavení obcí kabelovou televizí a wi-fi připojením

Technická infrastruktura - internetové sítě

Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření
v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2012

Mapa č. 11

Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

2.4. Zemědělství, lesnictví a land use

Agrární sektor je na venkově tím nejdůležitějším a s venkovským prostorem je typicky a nepochybně spojen. V porevolučních letech jeho význam klesal a v současné době se například, co do počtu zaměstnaných osob, pohybuje na velmi nízkých hodnotách, kdy v sektoru zemědělství pracovalo ve třetím čtvrtletí roku 2013 na krajské úrovni 3,1 % zaměstnaných osob, což je prakticky totožné s celorepublikovým průměrem 3,0 % (dle dat ČSÚ – výběrové šetření pracovních sil). Pro venkovský ráz regionu je ale zemědělství stále určující, protože udržuje krajinu a dodává jí typický ráz. Venkovské obyvatelstvo pak podobně jako jinde v republice svou ekonomickou aktivitu realizuje v zaměstnáních spojených s nezemědělskou činností.

Rovinaté území je zařazeno do kukuřičné výrobní oblasti, kde dominuje kukuřice na zrno, náročné obiloviny, slunečnice, okurky, papriky, teplomilné ovoce a vinná réva. Výrobní systém lze označit za typ příměstského zemědělství. V období socialismu od 70. let, došlo k razantnímu úbytku pastvin a luk, které byly přeměněny na ornou půdu. V této době došlo i ke koncentraci zemědělských podniků. Mezi léty 1960 – 1982 získala oblast specializaci v zemědělství na ovocnářství, především pak meruňkové a broskvové sady, a na vinice. Polovinu osevních ploch tvořila v letech 1960 – 1982 pšenice, která oproti poválečným letům zvýšila svůj podíl na osevní ploše 2,5 krát. Naopak pokles mezi poválečným stavem a mezi léty 1960 – 1982 zaznamenaly ječmen, žito i oves, postupně se snižovaly i plochy cukrovky, a to především v letech po roce 1989. V současnosti ale opět jejich podíl narůstá zvláště kvůli produkci biolihu. Po roce 1989 zaujímá největší osevní plochy pšenice ozimá potravinářská, na druhém místě následuje ječmen jarní sladovnický a na třetím kukuřice na zrno. V letech 1990 – 1996 nastal růst olejnin z 1 % na 10 %. Důležitými olejninami v produkci zdejších agrárních subjektů jsou řepka, slunečnice, méně pak mák, hořčice a světlice. Pícniny mezi léty 1990 – 1996 zaznamenaly výrazný pokles z 30 % na 10 % plochy, navíc se v minulosti více pěstovaly pícniny jednoleté. V současnosti je poměr víceletých a jednoletých zhruba v rovnováze. Z víceletých pícnin lze jmenovat např. vojtěšku. S rozvojem soukromých zemědělských podnikatelů nastalo zvýšení osevních ploch brambor, především pak ekonomicky výhodnějších raných odrůd. Území je důležitým zdrojem pěstování zeleniny – okurky, papriky, rajčata, cibule, mrkev, petržel, celer, zelí, květák.

V živočišné výrobě v oblasti výrazně posílil v posledních letech chov drůbeže (Integra Žabčice) a chov prasat (Pojihlaví, a.s. Němčičky, školský zemědělský podnik Mendlovy univerzity v Brně - Žabčice).

Zemědělství jako odvětví národního hospodářství je výrazně závislé na přírodních faktorech, mezi něž se řadí reliéf, geologický podklad, hydrologie a klima. Tyto faktory pak ovlivňují i skladbu pěstovaných plodin, které se zaměřují na teplotně náročnější plodiny. Nedostatkem oblasti pak může být nižší úhrn srážek. Pro území MAS je rolnická činnost významná i z pohledu využití krajiny (obce disponují vysokým podílem zemědělské půdy - 76,36 % území MAS oproti 59,21 % v JMK kraji a 53,56 % v ČR).

Tab. 7: Úhrnné hodnoty druhů pozemků MAS Podbrněnsko

Celková výměra pozemku (ha)	MAS		Jihomoravský kraj		Česká republika	
	30 386	100,00[%]	719 489	100,00[%]	7 886 619	100,00[%]
Orná půda (ha)	20 978	69,04	353 116	49,08	299 3236	37,95
Chmelnice (ha)	0	0,00	0	0,00	10 355	0,13
Vinice (ha)	785	2,58	17822	2,48	19 562	0,25
Zahrady (ha)	657	2,16	16273	2,26	163 320	2,07
Ovocné sady (ha)	536	1,76	8914	1,24	46 393	0,59
Trvalé travní porosty (ha)	243	0,80	29916	4,16	991 523	12,57
Zemědělská půda (ha)	23 203	76,36	426 041	59,21	4 224 389	53,56
Lesní půda (ha)	2 440	8,03	201 898	28,06	2 661 889	33,75
Vodní plochy (ha)	1 136	3,74	15 526	2,16	163 965	2,08
Zastavěné plochy (ha)	617	2,03	14 269	1,98	131 800	1,67
Ostatní plochy (ha)	2 994	9,85	61 756	8,58	704 577	8,93
Procento zornění (%)	x	90,41	x	82,88	x	70,86

Zdroj: Městská a obecní statistika Českého statistického úřadu

Procento zornění v regionu je mimořádně vysoké (90,41 % pro území MAS ve srovnání s 82,88 % pro Jihomoravský kraj a 70,86 % pro Českou republiku), což je dáno především lokalizací území v Dyjsko-svrateckém úvalu. Intenzivní využití půdy se datuje již od počátků osídlení oblasti, což se podepsalo i na její poměrně velké ekologické nestabilitě v novověku a zvláště v druhé polovině 20. století.

Nižší procento zornění, menší než 85 %, mají obce Ivaň, Nosislav, Rajhrad, Unkovice, Žabčice a Židlochovice (na katastrech se vyskytují hojně vinice a sady) mimořádně nízké procento pak má v oblasti Pravlov (37,80 % rovněž kvůli vinicím).

Lesnatost území je velmi nízká (cca 8,03 % na celém území oproti 33,75 %, což je republikový průměr v ČR a 28,06 % v Jihomoravském kraji). Více než pětiprocentní podíl lesů na celkové ploše katastru obcí vykazují obce Holasice, Hrušovany u Brna, Ledce, Medlov, Němčičky, Pohořelice, Přísnotice, Rebešovice a Vlasatice.

Vyšší lesnatost (nad 15 % rozlohy katastru) mají obce Nosislav, Popovice a Vranovice. Nad celorepublikovým průměrem (33,75%) v podílu zalesnění je pouze obec Ivaň. Ve všech případech se jedná o lužní lesy.

Co se týče rozlohy zastavěných ploch, probíhal mezi léty 1990 až 2012 výrazný růst jejich podílu. Zvláště silný byl nárůst rezidenčního bydlení, který nastal v souvislosti se suburbanizací v zázemí města Brna. Do budoucna lze očekávat nárůst trvalých travních porostů ve sklonitějších terénech na Výhoně, a to na úkor zahrad. Tento trend je v místě již nyní patrný.

Krajinou mozaiku doplňují ještě vodní plochy. Kromě protékajících vodních toků se v území nachází několik rybníků. Nejvýznamnější z nich se nachází u obcí Hrušovany u Brna a Pohořelice (potažmo Vojkovic a Ivaň).

2.5. Průmyslová výroba a služby

Průmyslová výroba v regionu zaznamenává setrvalý stav či mírný propad. Došlo ke zjevné změně odvětvové struktury, kdy v případě Židlochovicka dominovala obuvnická výroba. V současnosti je prostorové rozmístění rovnoměrnější a jedno odvětví již nedominuje. Po roce 1990 došlo k nárůstu průmyslu potravinářského, chemického, dřevozpracujícího, kovodělného a průmyslu stavebních hmot. Pokles zaznamenal především kožedělný a textilní průmysl. Největší podniky i s velikostní kategorií podle počtu zaměstnanců uvádí následující tabulka. Rozmístění v rámci území potom zobrazuje mapa okresu Brno-venkov (viz Obr. 13, níže).

Tab. 8: Významné průmyslové podniky v území

Název podniku	Sídlo	Převažující průmyslová činnost	Počet zaměstnanců (31.12.2011)
AGRIS spol. s r.o.	Medlov	Výroba průmyslových krmiv pro hospodářská zvířata	200 - 249
Bode-Panzer s.r.o.	Rajhrad	Výroba ostatních kovodělných výrobků j. n.	100 - 199
CROMTRYCK s.r.o.	Hrušovany u Brna	Výroba ostatních kovodělných výrobků j. n.	200 - 249
JOSEF SEIBEL, s.r.o.	Hrušovany u Brna	Výroba obuvi	200 - 249
LAC, s.r.o.	Rajhrad	Výroba pecí a hořáků pro topeniště	200 - 249
Manuli Hydraulics Europe s.r.o.	Pohořelice	Výroba ostatních pryžových výrobků	200 - 249
Papírna Moudrý, s.r.o.	Židlochovice	Výroba pesticidů a jiných agrochemických přípravků	50 - 99
QUAPROTEK CZ, s.r.o.	Cvrčovice	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	50 - 99
Quaprotek Manufacturing k.s.	Cvrčovice	Obrábění	100 - 199
SVOBODA-výroba domácích knedlíků, s.r.o.	Blučina	Výroba hotových pokrmů	100 - 199
SW-MOTECH s.r.o.	Vojkovice	Výroba motocyklů	50 - 99
CPI Moravia Books s.r.o.	Pohořelice	Tisk ostatní, kromě novin, polygrafie	250 - 499
Karlova pekárna s.r.o.	Židlochovice	Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých	500 - 999
Xella CZ, s.r.o.	Hrušovany u Brna	Výroba betonových výrobků pro stavební účely	250 - 499

Zdroj: Ústav územního rozvoje, dostupné na: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4502>, citováno dne 5. 1. 2014

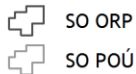
Obr. 13: Význam průmyslu v obcích okresu Brno-město a Brno - venkov

SEKUNDÁRNÍ SEKTOR

podle počtu pracovníků
v obcích

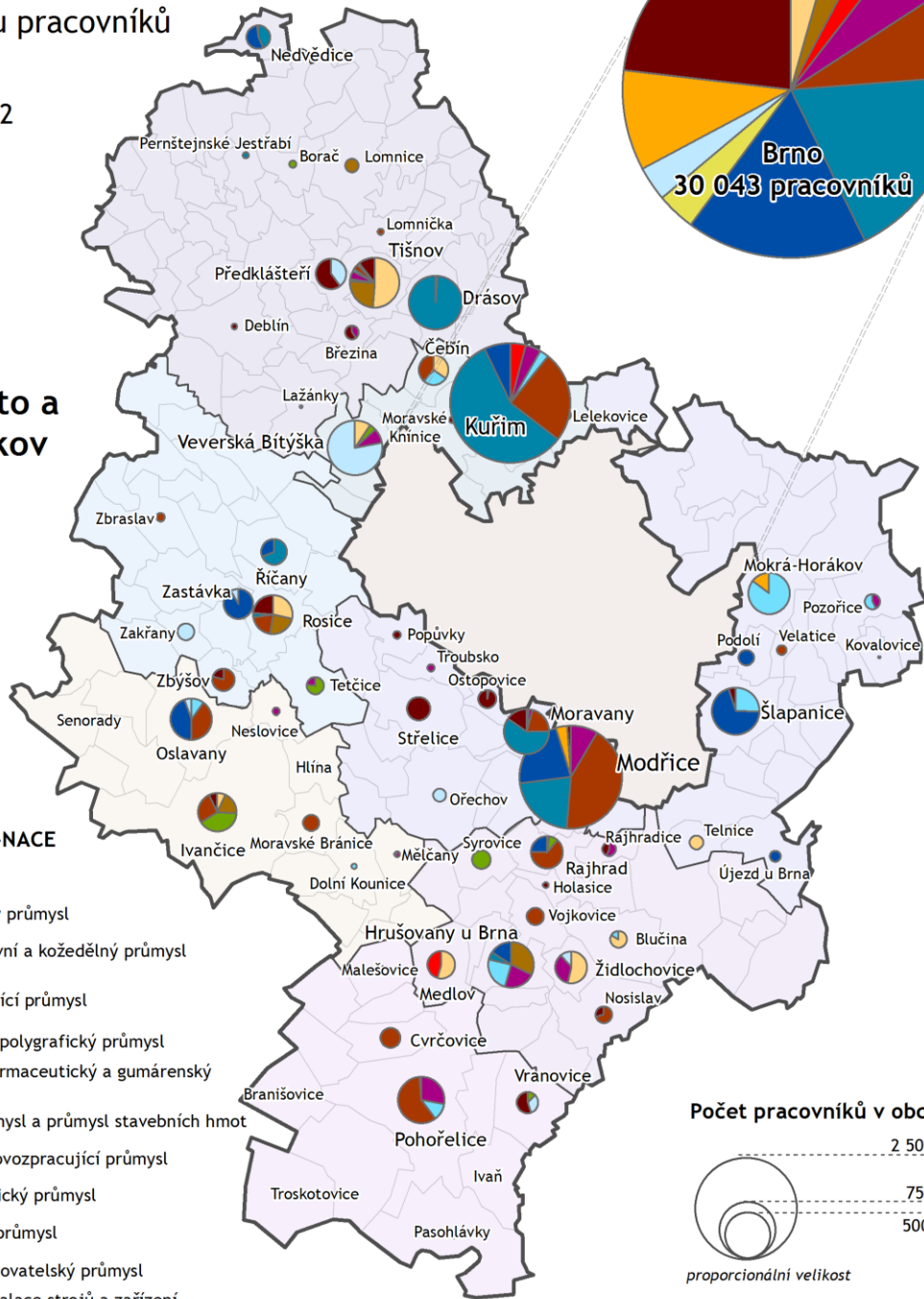
k 31. 12. 2012

Okresy
Brno-město a
Brno-venkov

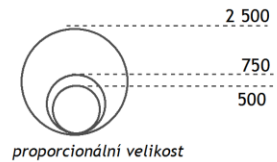

Odvětví dle CZ-NACE

- Těžba
- Potravinářský průmysl
- Textilní, oděvní a kožedělný průmysl
- Dřevozpracující průmysl
- Papírenský a polygrafický průmysl
- Chemický, farmaceutický a gumářský průmysl
- Sklářský průmysl a průmysl stavebních hmot
- Hutnický a kovo zpracující průmysl
- Elektrotechnický průmysl
- Strojírenský průmysl
- Ostatní zpracovatelský průmysl
- Opravy a instalace strojů a zařízení
- Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu a zásobování vodou
- Stavebnictví

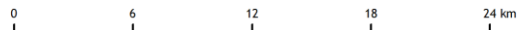

Počet pracovníků v obci

Ivaň	100 a méně
Rosice	101 - 500
Oslavany	501 - 1 000
Kuřim	1 001 a více

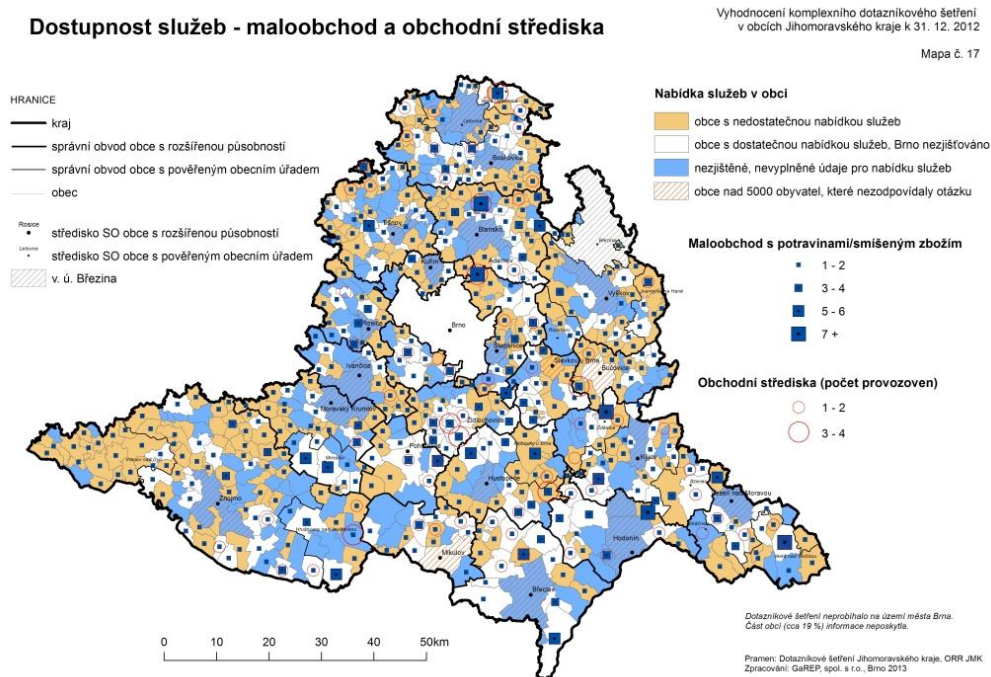
pramen: Dotazníkové šetření - Průzkum zaměstnanosti v JMK k 31. 12. 2012

Zdroj: Průzkumu zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2012

Nejvíce podnikatelských subjektů provozuje podnikatelskou činnost v obcích Pohořelice (nová průmyslová zóna), Židlochovice, Rajhrad a Hrušovany u Brna, což jsou v regionu největší sídla, a tak jsou i lokálními centry obchodu, služeb a zaměstnanosti. Podnikatelská aktivita logicky souvisí s velikostí sídla. Nejméně subjektů proto mají ty nejmenší obce, konkrétně pak obce Šumice a Odrovce. Nejvíce podnikatelských subjektů zaměřuje svoji činnost na podnikání v oblasti obchodu, stavebnictví a průmyslu.

Obr. 14: Dostupnost služeb v obcích

Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

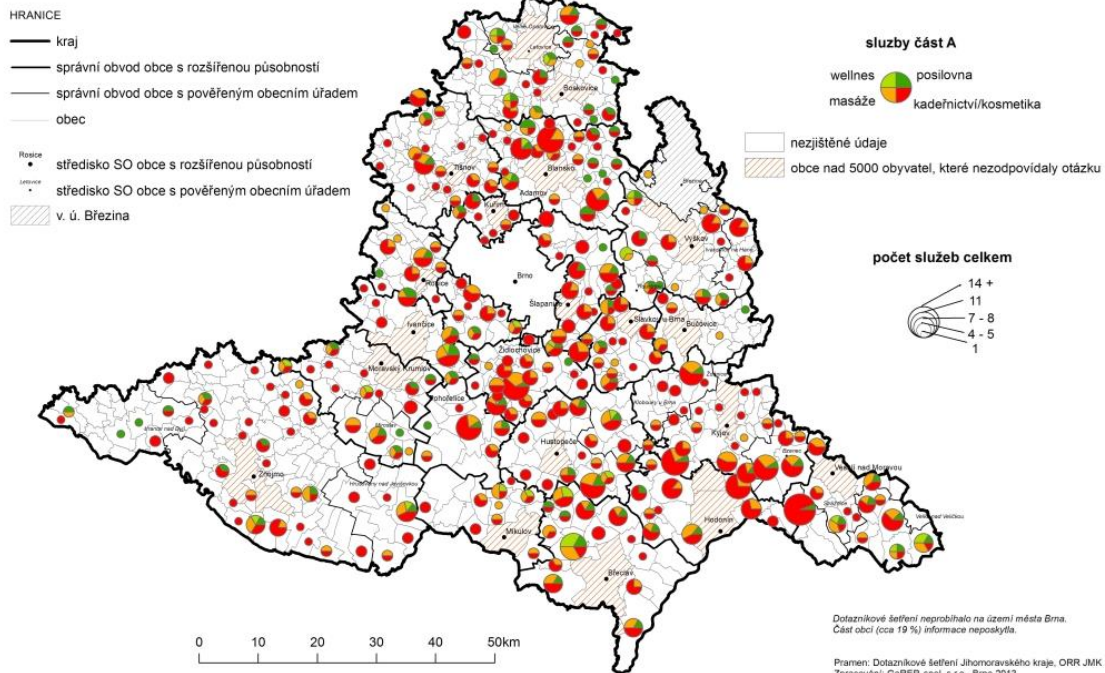
Z vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření z 31. 12. 2013, které probíhalo na území celého Jihomoravského kraje, vyplývá, že úroveň a dostupnost služeb je obecně vyšší na Židlochovicku, u Hrušovan a v Rajhradu. V ORP Pohořelice pak dobrou nabídku služeb občané najdou pouze v Pohořelicích. Situace je obdobná jak v maloobchodě, tak v nabídce opraven nebo služeb výrobních a nevýrobních (kadeřnictví, posilovna, ...). Blíže k rozmístění uvádí následující obrázky (Obr. 15 a 16).

Obr. 15: Dostupnost služeb v obcích

Dostupnost služeb - komerční služby (část A)

Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2012

Mapa č. 13

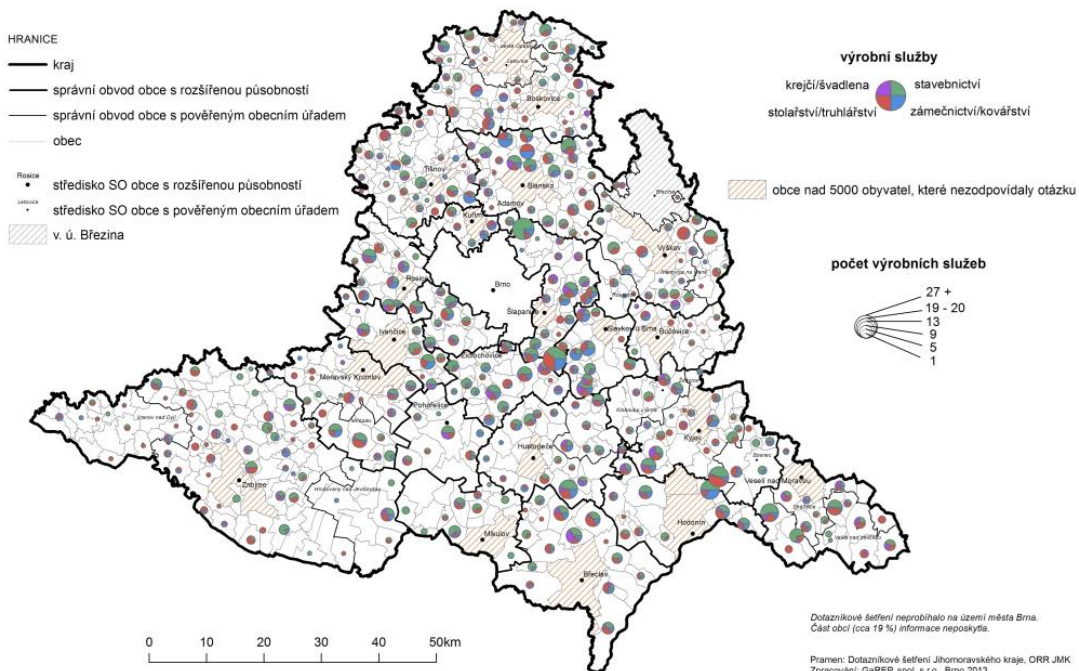
Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

Obr. 16: Dostupnost služeb v obcích

Dostupnost služeb - výrobní služby

Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2012

Mapa č. 15

Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

Kromě výstavby nových domů a bytů na území MAS identifikujeme i suburbanizaci komerční. Nové podnikatelské zóny se nacházejí v dobře dopravně napojených sídlech, jako jsou Pohořelice, Rajhrad, nebo menší Blučina. Tento typ suburbanizace představuje pro obce růst pracovních příležitostí. Na druhé straně zabírá intenzivně využívanou bonitní zemědělskou půdu a zvyšuje zatížení území tranzitní dopravou (viz Atlas sociálně prostorové diferenciacie České republiky, 2011).

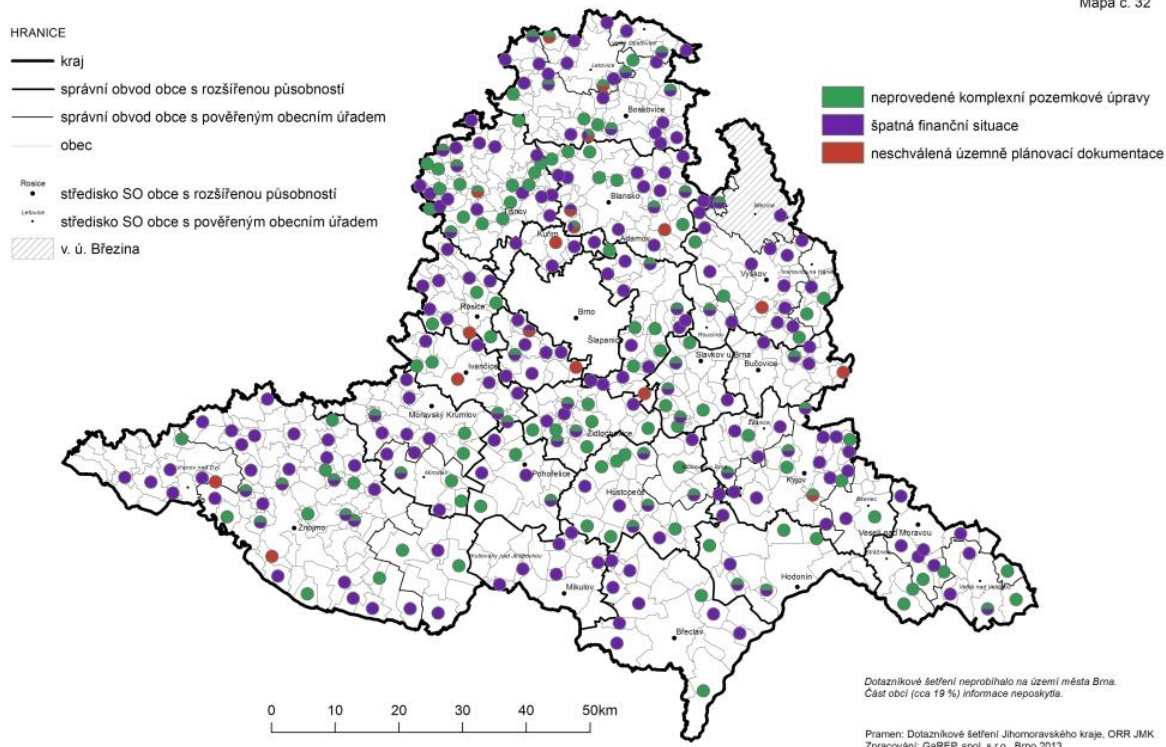
Jako problém při územním plánování a povolování podobných komerčních investic je absence nadřazeného platného dokumentu Kraje, který by se zabýval regionálním rozvojem. Takovým dokumentem jsou ze zákona Zásady územního rozvoje, které byly ale judikátem Nejvyššího správního soudu zrušeny a nové ještě Jihomoravský kraj nepředložil zastupitelstvu ke chválení. Další komplikací je nedostatečná regulace výstavby rezidenční suburbanizace na obecní úrovni a neprovedené komplexní pozemkové úpravy, více následující obrázek.

Obr. 17: Bariéra rozvoje MAS Podbrněnsko

Bariéry rozvoje obcí Jihomoravského kraje - část C

Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2012

Mapa č. 32

Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

2.6. Dopravní a technická infrastruktura

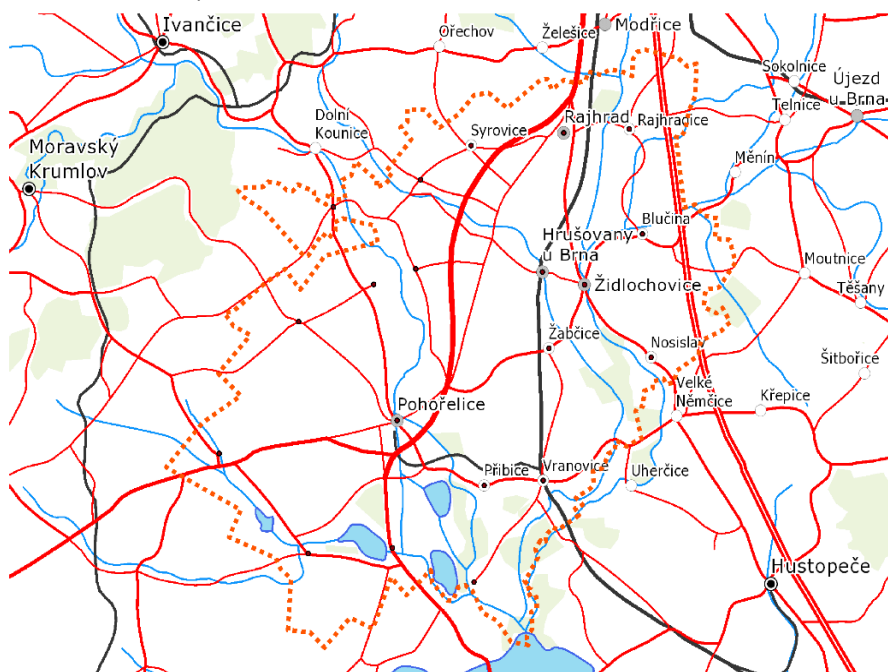
Silniční a železniční doprava

Mezi nejvýznamnější a nejvytíženější komunikace, které probíhají územím MAS Podbrněnsko, patří dálnice D2 spojující Brno a Bratislavu, komunikace R52 ve směru Brno – Pohořelice – Mikulov a silnice první třídy I/53 Pohořelice – Znojmo. Dále tudy prochází tyto silnice druhé třídy: II/416 a II/425 s křížením v Židlochovicích, II/395 Velká Bíteš – Dolní Kounice – Pohořelice, II/381 Pohořelice – zaústění a II/396. Celkově území disponuje hustou sítí silničních komunikací, srovnatelnou s vyspělými regiony západní Evropy. Tato síť však není v dobrém technickém stavu a trpí tranzitní dopravou, nutné jsou proto jejich rekonstrukce, modernizace a opravy; dobudování a zkvalitnění dopravní infrastruktury je jednou z priorit Plánu rozvoje JMK, zejména dostavba rychlostní silnice R52, modernizace silnice I/38 Pohořelice - Znojmo a rekonstrukce a modernizace silnic II. a III. třídy včetně přípravy a realizace obchvatů, např. u Blučiny (Program rozvoje Jihomoravského kraje 2014 – 2017).

V regionu se nachází významná železniční trať č. 250. Jedná se o panevropský železniční koridor č. IV sítě TEN-T. Technický stav železniční tratě je velmi dobrý, neboť v roce 2009 se v úseku Brno – Břeclav rekonstruovala. Dostupnost některých větších měst na území MAS vlakovou dopravou je však omezená, Židlochovice využívají nádraží v Rajhradě a v Hrušovanech u Brna, Pohořelice využívají nádraží ve Vranovicích. Do Židlochovic v současné době vede železniční trať, ale není obsluhována. Její opětovné využití je však jednou z priorit PRK (Program rozvoje Jihomoravského kraje 2014 – 2017). Do Pohořelice vede také železniční trať, ale není využívána, byl na ní ukončen provoz v prosinci roku 2008 z důvodu velké finanční náročnosti.

Co se týče veřejné dopravy, území je zahrnuto v Integrovaném dopravním systému Jihomoravského kraje (IDS JMK), jehož principem je komplexní dopravní propojenost, návaznost a obslužnost území a který funguje již od roku 2004. Dopravní obslužnost území lze tedy považovat za dostačující, problémem však je absence kvalitních a ekologicky šetrných přestupních terminálů neboli přestupních uzlů IDS. Tyto uzly by měly být podle PRK bezbariérové a měly by být propojeny s prvky bezmotorové dopravy. Přestupní uzly byly zatím vybudovány v Rajhradě, plánované jsou např. v Pohořelicích. Židlochovice zatím využívají provizorního autobusového nádraží, které má sice dostatečnou rozlohu, ale kapacitně nevyhovuje (je tvořeno několika autobusovými zastávkami bez jakéhokoliv zázemí).

Obr. 18: Schéma dopravní sítě na území MAS Podbrněnsko

Cyklostezky

Specifikem území je relativně hustá síť cyklostezek. Cyklistická doprava v bezprostředním zázemí města Brna na krátkou vzdálenost slouží jako alternativa k individuální automobilové dopravě a městské hromadné dopravě (regulátor individuální automobilové dopravy) a také pro turistiku a rekreaci. Díky mírnému terénu je oblast MAS ideální pro cykloturistiku (Program rozvoje cestovního ruchu regionu Židlochovicko, 2007). Územím prochází významná cyklostezka spojující dvě evropské metropole Brno a Vídeň. Celková délka trasy je 130 km, z toho se polovina nachází na území Jihomoravského kraje. Dalšími významnými cyklostezkami jsou Jantarová stezka, trasa Hradec Králové – Břeclav, Greenway Praha – Vídeň a Česko-rakouská příhraniční trasa. Cyklistické stezky jsou vedeny mimo frekventované silnice po samostatných komunikacích pro cyklisty nebo po méně frekventovaných silnicích III. třídy. Územím dále prochází známá Brněnská vinařská stezka a velké množství dalších menších cyklotras. Cyklostezky se zpevněným povrchem jsou vhodné i pro další formy nemotorové dopravy (např. in-line bruslení). V budoucnosti se počítá s jejich dalším rozvojem, se zlepšením bezpečnosti, s návazností na přestupní uzly IDS JMK a s tím související budování parkovacích míst pro kola (Program rozvoje Jihomoravského kraje 2014 – 2017).

Obr. 19: Mapa cyklostezky Brno – Vídeň

Zdroj: <http://www.cyklobrnwien.cz>

Energetika

Na území MAS se nenachází žádná větší tepelná ani vodní elektrárna. Jsou však využívány alternativní zdroje energie, zejména solární (např. Hrušovany u Brna o instalovaném výkonu 3,73 MW, Žabčice o instalovaném výkonu 5,6 MW). Větrné elektrárny ani bioplynové stanice se v území nenacházejí. Ve Cvrčovicích se nachází malá vodní elektrárna o výkonu 80 kW, která je napojena na veřejnou síť. Rozvodnou soustavu na území MAS provozuje Jihomoravská energetika, a. s., která je součástí skupiny E.ON.

Území je prakticky plně plynofikováno, zásobování plynem zajišťuje Společnost Jihomoravská plynárenská a. s. (PRK 2014 – 2017).

Vodovody a kanalizace

Rozhodující podíl na zásobování obyvatelstva oblasti Židlochovicka pitnou vodou má vodárenská soustava Březová a Vířský oblastní vodovod. Zdrojem vody skupinového vodovodu Pohořelice je jímací území (JÚ) podzemní vody Cvrčovice – vrtané studny o celkové vydatnosti 30 l/s. Jižní část území (Ivaň, Vranovice) využívají skupinový vodovod Hustopeče, který využívá vodu z vrtů na jímacích územích Vranovice I (vydatnost 17 l/s) a Vranovice II (vydatnost 28 l/s s postupně se zhoršující kvalitou jímané vody, která již dnes částečně nevyhovuje požadavkům vyhlášky 376/2000 Sb.) a Ivaň (vrtané studny s vydatností 15,0 l/s - je v současné době mimo provoz vzhledem k špatné kvalitě vody a s její vodou není ani v budoucnu uvažováno s úpravou vody pro zásobování).

Výhledově je plánováno rozšíření sítě vodovodů pro veřejnou potřebu zejména v lokalitách, kde nelze využívat místních zdrojů s vyhovující kvalitou, a rekonstrukce a obnovy vodovodních sítí, intenzifikace a rekonstrukce ČOV, např. Židlochovice, Blučina, Rajhrad, Pohořelice (Plán rozvoje vodovodů a kanalizací území kraje, s výhledem do roku 2015, zpracováno 2004).

Na provozu vodovodů a kanalizací se podílí i dobrovolné svazky obcí, např. Vodovody a kanalizace Židlochovicko, jejichž zájmem je zabezpečení zásobování pitnou vodou, odvádění a čištění odpadních vod, rozvoj vodárenských soustav, kanalizací a čistíren odpadních vod v obcích sdružených ve svazku (v tomto případě na území 7 obcí: Židlochovice, Vojkovice, Hrušovany, Žabčice, Přisnotice, Unkovice a Blučina), dále potom DSO Šatavsko (zahrnuje Bratčice, Syrovice, Sobotovice a Ledce.) Na Pohořelicku vznikl r. 1999 DSO Čistá Jihlava (zahrnuje obce Pohořelice, Pasohlávky, Cvrčovice, Malešovice, Loděnice, Přibice, Šumice, Ivaň, Odovice, Vlasatice, Branišovice), mezi jehož cíli bylo i společné budování čistíren odpadních vod.

2.7. Veřejné služby (vybavenost území službami: školství, sociální oblast, zdravotnictví, kulturní infrastruktura, sport a volnočasové aktivity)

Školství

Kromě sedmi obcí se v každé ze 33 obcí v rámci MAS nachází mateřská škola. Vzhledem k neustálému, i když pozvolnému nárůstu počtu dětí na sledovaném území je to nezbytné (růst počtu dětí ve věku 0-14 let z 22 831 v roce 1991 na 27 104 v roce 2011, viz příloha).

Základní škola s nižším stupněm (1. – 5. třída) se nachází v 16 obcích, základní škola s vyšším stupněm (6. – 9. třída) se nachází v 7 obcích.

Střední odborná škola se nachází pouze v obci Rajhrad (Střední zahradnická škola), střední odborné učiliště v obci Rajhrad (Střední odborné učiliště v rámci Střední zahradnické školy) a Cvrčovice (Střední odborné učiliště, obory např. šití oděvů, cukrářské práce, zahradnické práce) a gymnázium v obci Židlochovice (v minulosti se rozhodovalo o zrušení Gymnázia v Židlochovicích, což by však mohlo mít negativní vliv na vzdělanostní strukturu, prestiž regionu atd.)

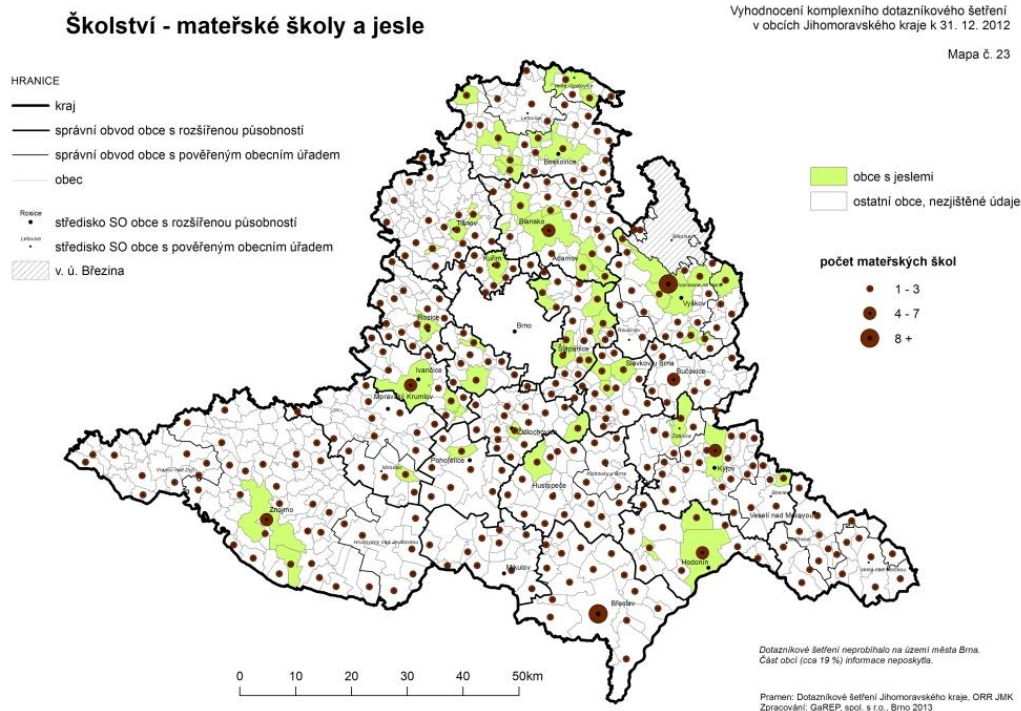
Na sledovaném území MAS se nenachází ani jedna vysoká škola, což odpovídá postavení území v sídelní hierarchii.

Základní umělecké školy jsou na území MAS celkem dvě, v obcích Pohořelice a Židlochovice.

Pro kultivaci lidského potenciálu je potřebné nejen počáteční vzdělávání, ale také zájmové a neformální vzdělávání. V Jihomoravském kraji se nachází druhá nejhustší síť základních uměleckých škol (po Praze)

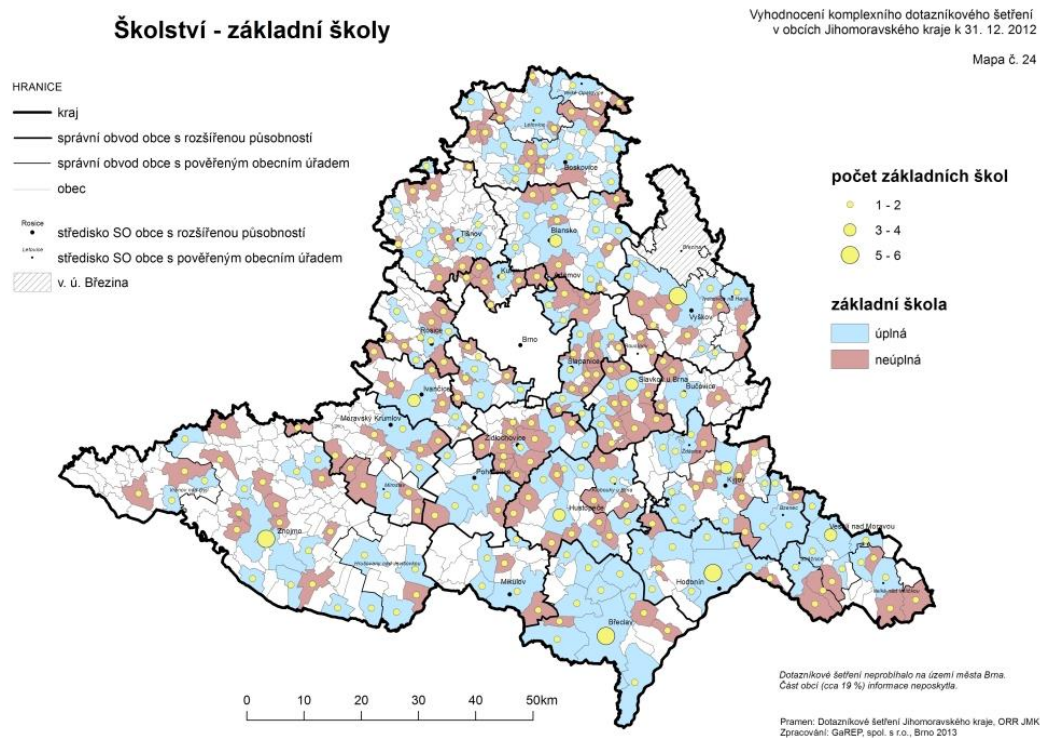
a na počet obyvatel nejvíce jejich žáků, jak uvádí Program rozvoje Jihomoravského kraje 2010 - 2013. Volnočasové aktivity pro děti a mládež organizují převážně domy dětí a mládeže (DDM) a střediska volného času (SVČ), v MAS lze jako příklad uvést SVČ Domeček v Pohořelicích nebo SVČ v Rajhradě a Hrušovanech u Brna.

Obr. 20: Školství – mateřské školy a jesle v území

Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

Obr. 21: Školství

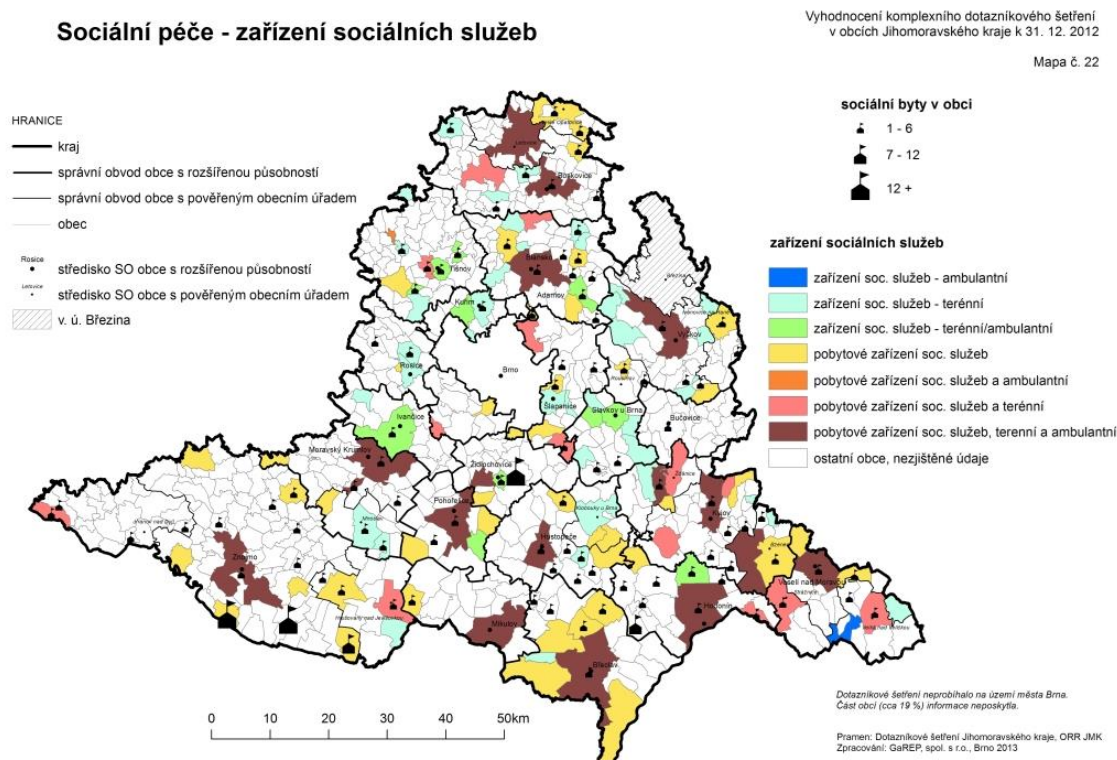

Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

Sociální služby

Počet zařízení sociální péče se v Jihomoravském kraji stále zvyšuje (Program rozvoje Jihomoravského kraje 2014 – 2017). Na sledovaném území se nachází pouze jediný domov pro seniory (Rajhrad), v obci Medlov je domov pro seniory ve výstavbě. Domovy pro zdravotně postižené osoby, azylové domy, denní stacionáře a chráněné bydlení na území MAS zcela chybí. Domovy s pečovatelskou službou jsou podle dat z Českého statistického úřadu v oblasti tři, a to v obcích Blučina, Žabčice a Židlochovice. Dále se na území nachází jedno nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (VATA v Židlochovicích) a jedna sociální poradna (Oblastní charita v Rajhradě). Významní jsou i poskytovatelé terénních pečovatelských služeb (v Nosislavi, Pohořelicích, Přísnoticích, Rajhradě, Unkovicích a Židlochovicích).

Obr. 22: Sociální infrastruktura

Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

Zdravotnictví

Síť zdravotnických zařízení a jejich naplněnost je v Jihomoravském kraji stálá a vhodně územně rozložena. Jihomoravský kraj dosahuje vyšších relativních hodnot počtu zdravotnických zařízení i lékařů na počet obyvatel v ČR, což je dáno nadregionální (nadkrajskou) rolí města Brna. Nemocniční zařízení jsou v kraji rozmístěna rovnoměrně, obyvatelé obcí MAS využívají nejbližší nemocnici v Brně.

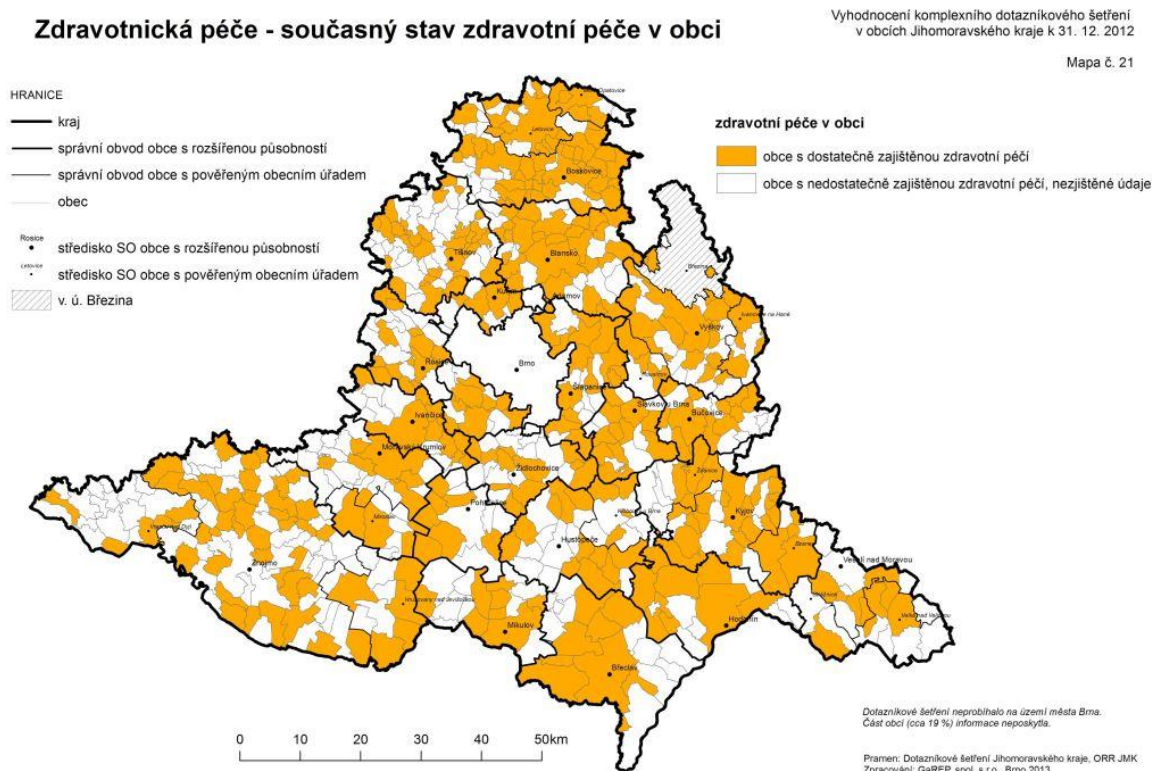
V obcích na sledovaném území jsou lidem k dispozici pouze základní zdravotnická zařízení, jako ordinace praktického lékaře pro děti i dospělé, ordinace stomatologa a gynekologa. Tato zdravotnická zařízení se nacházejí pouze ve větších obcích sledované oblasti, viz data z Městské a obecní statistiky (viz Přílohy – Tab. 12 a 13). Celkem je v regionu 12 samostatných ordinací praktického lékaře pro dospělé, 4 detašovaná pracoviště samostatných ordinací praktického lékaře pro dospělé, 8 samostatných ordinací praktického lékaře pro děti a dorost, 4 detašovaná pracoviště samostatných ordinací praktického lékaře pro děti a dorost, 14 samostatných ordinací stomatologa, 2 detašovaná pracoviště samostatných ordinací stomatology, 2 samostatné ordinace gynekologa, 4 detašovaná

pracoviště samostatných ordinací gynekologa, 18 samostatných ordinací lékaře specialisty (z toho 11 v Židlochovicích a 5 v Pohořelicích), 3 detašované ordinace specialistů, 8 ostatních samostatných zařízení, 3 detašovaná pracoviště ostatních zařízení a 7 zařízení lékárenské péče.

Detašované pracoviště střediska záchranné služby a rychlé zdravotnické pomoci fungují v oblasti místní akční skupiny celkem tři. Dvě pracoviště jsou v Pohořelicích a jedno v Židlochovicích.

Z Obr. 23, 24 a 25 vyplývá, že v rámci MAS existují jak obce s dostatečně zajištěnou zdravotní péčí, tak obce s nedostatečně zajištěnou péčí. Především západní a východní část území MAS je dobře zajištěna zdravotnickou péčí.

Obr. 23: Zajištěnost zdravotnické péče

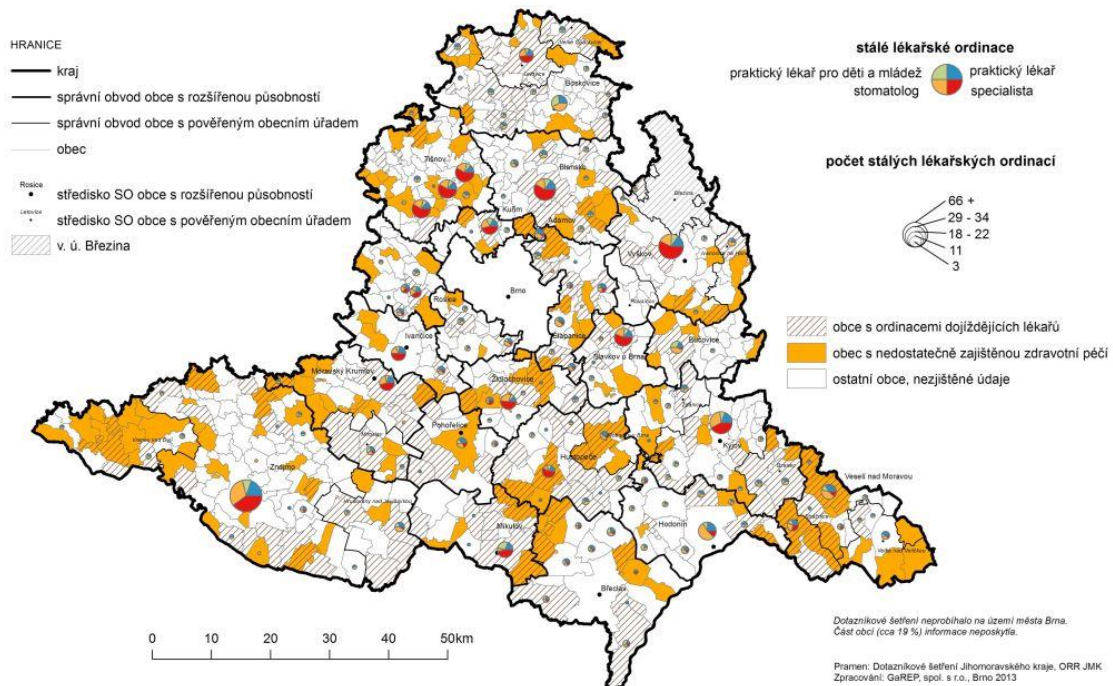
Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

Obr. 24: Zajištěnost zdravotnické péče

Zdravotnická péče - stálé lékařské ordinace

Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2012

Mapa č. 20

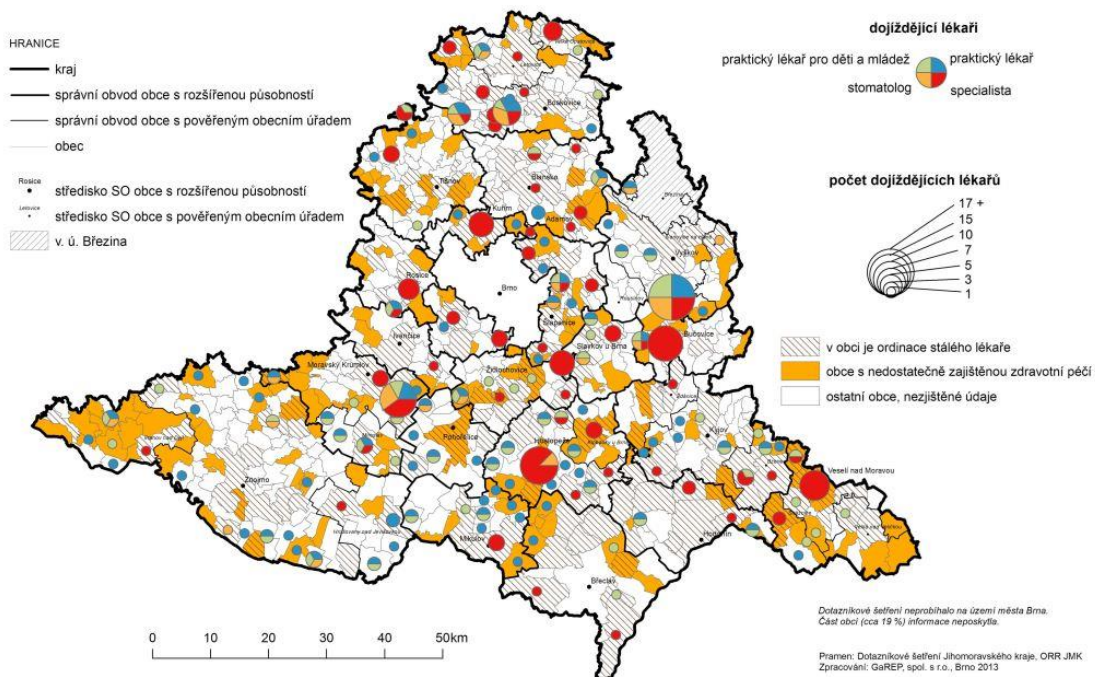
Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

Obr. 25: Zajištěnost zdravotnické péče

Zdravotnická péče - dojíždějící lékaři

Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2012

Mapa č. 19

Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

Kultura

Z hlediska kulturní vybavenosti jsou v obcích zajištěny pouze základní kulturní možnosti (veřejné knihovny, kulturní domy, střediska volného času).

Veřejná knihovna se nachází celkem ve 30 obcích z celkových 33 v rámci MAS. Kino se nachází pouze v obcích Pohořelice a Žabčice, letní kino lze najít v Židlochovicích. Muzeum je v obci Rajhrad (Klášteřínské muzeum – Knihovna benediktinského opatství) a galerie v obci Ivaň. Dále se na území nachází celkem 29 kulturních zařízení, které spadají do kategorie „ostatní“ a jsou reprezentovány zejména kulturními domy.

Za dalším kulturním vyžitím jako jsou multikina, divadla, zoologické zahrady aj. musejí obyvatelé na území regionu místní akční skupiny dojíždět do Brna. Významnou roli však hrají dobrovolnické umělecké spolky (Pohořelické ochotnické divadlo, pěvecký sbor Skřivánek v Židlochovicích apod.).

Mezi občanskou vybavenost z hlediska kultury lze zahrnout i sakrální stavby, hřbitovy, smuteční síně a krematoria. Sakrální stavby jsou zastoupeny v podstatě ve všech obcích MAS (pokud jsou započítány jak kostely, tak kaple a drobné sakrální stavby), rozmístění hřbitovů odpovídá rozmístění významnějších sakrálních staveb. Smuteční síň se nachází v Rajhradu a Žabčicích.

Sport

Území MAS disponuje několika koupališti, hřišti, tělocvičnami a otevřenými stadiony.

Koupaliště se nachází ve Vojkovicích a Blučině, kde je navíc k dispozici i krytý bazén. Alespoň jedno hřiště se nachází v každé obci kromě Malešovic. Tělocvičny jsou často přidruženy ke školám nebo jsou provozovány místními tělovýchovnými jednotami (např. Sokolovna a Orlovna v Židlochovicích).

TJ Sokol působí v několika obcích MAS (např. Holasice, Hrušovany u Brna, Měnin, Přibice, Rajhrad, Sobotovice, Syrovice, Vojkovice, Vranovice, Židlochovice), TJ Orel (Blučina, Židlochovice, Rajhrad).

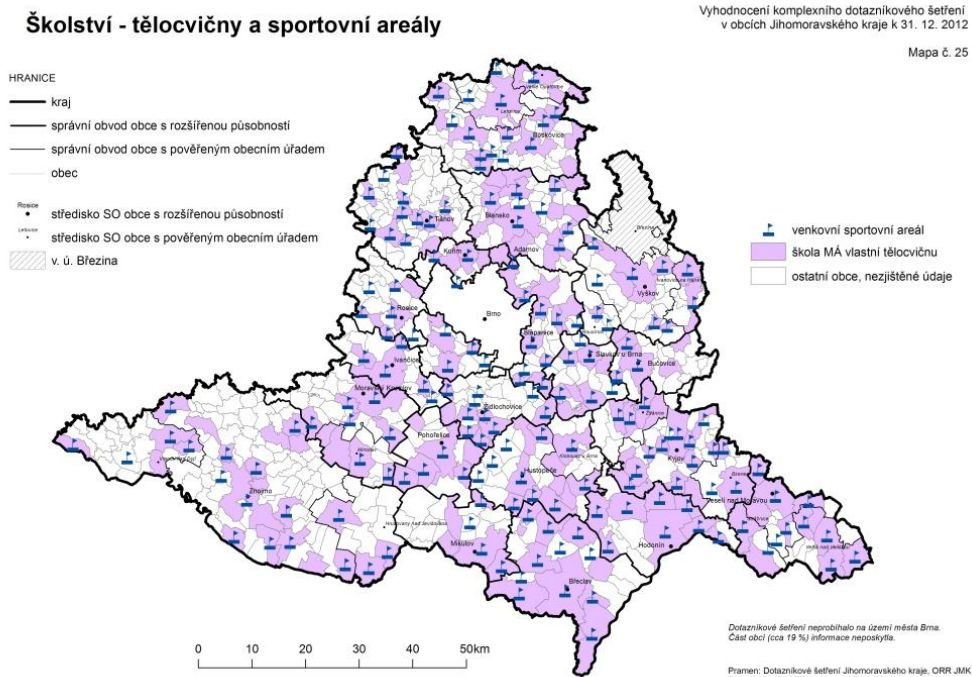
Lokálně významné jsou i sportovní kluby, např. fotbalová družstva a oddíly – FC Židlochovice, SK Blučina, TJ Sokol Pohořelice a dobrovolná sportovní sdružení a spolky.

Bezpečnostní složky (policie, hasiči), bezpečnost a kriminalita

V rámci území MAS jsou čtyři služební policie (Hrušovany, Pohořelice, Rajhrad, Židlochovice). V některých obcích jsou hasičské sbory (profesionální i dobrovolné; Blučina, Branišovice, Bratčice, Cvrčovice, Hrušovany, Loděnice, Medlov, Nosislav, Pohořelice, Přisnotice, Sobotovice, Syrovice, Trboušany, Unkovice, Vlasatice, Žabčice, Židlochovice), které se částečně podílí na spolkovém životě obcí.

Obr. 26: Tělocvičny a sportovní areály

Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

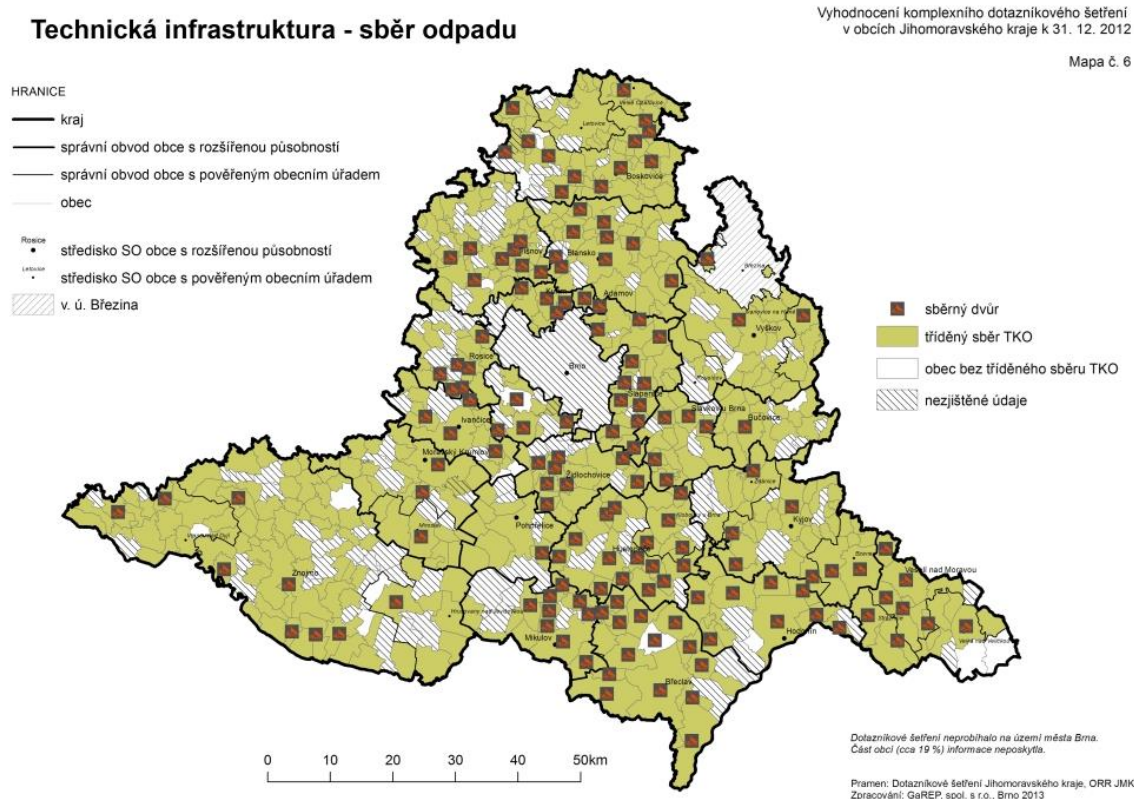
2.8. Životní prostředí

Odpadové hospodářství

Na svoz komunálního odpadu se v regionu specializuje několik firem, je to například firma SITA Moravia a.s., A.S.A. Žabčice, spol. s r.o., Rethmann – Jeřala Recycling, spol. s r.o. a jiné. Řada obcí využívá, respektive vlastní svozovou společnost KTS. Odpadové hospodářství je tak v obcích zajištěno.

Několik obcí má svozné dvory (např. Židlochovice, Žabčice, Hrušovany u Brna, Ivaň, viz Obr. 27). Sklárky komunálního odpadu se nacházejí v obcích Bratčice a Žabčice. Skládka pro odpady z ropných produktů se nachází v obci Syrovice. Uvedené sklárky jsou potenciálními územími pro budoucí rekultivaci, v budoucích letech se uvažuje, že skládkování odpadů bude méně využíváno než nyní (Strategie rozvoje Židlochovického regionu, 2004, Vyhodnocení plnění Plánu odpadového hospodářství Jihomoravského kraje za rok 2012).

Obr. 27: Technická infrastruktura – sběr odpadu

Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

Ovzduší a hluk

Znečištění ovzduší na území MAS je relativně nízké, kvalitu ovzduší lze tedy hodnotit jako vysokou. K dobré kvalitě ovzduší přispívá fakt, že většina obyvatelstva v obcích používá k vytápění svých obydlí elektřinu nebo plyn. Nevznikají tedy škodliviny, které do ovzduší unikají při spalování tuhých paliv (Strategie rozvoje Židlochovického regionu, 2004).

Zdrojem případného znečištění jsou především prachové částice, které jsou v území produkovány zejména dvěma způsoby: zatížení území dopravou (průjezdy zemědělských strojů, místní nákladní doprava a autobusová přeprava) a větrná eroze (intenzivní zemědělská činnost, vliv reliéfu a landuse...).

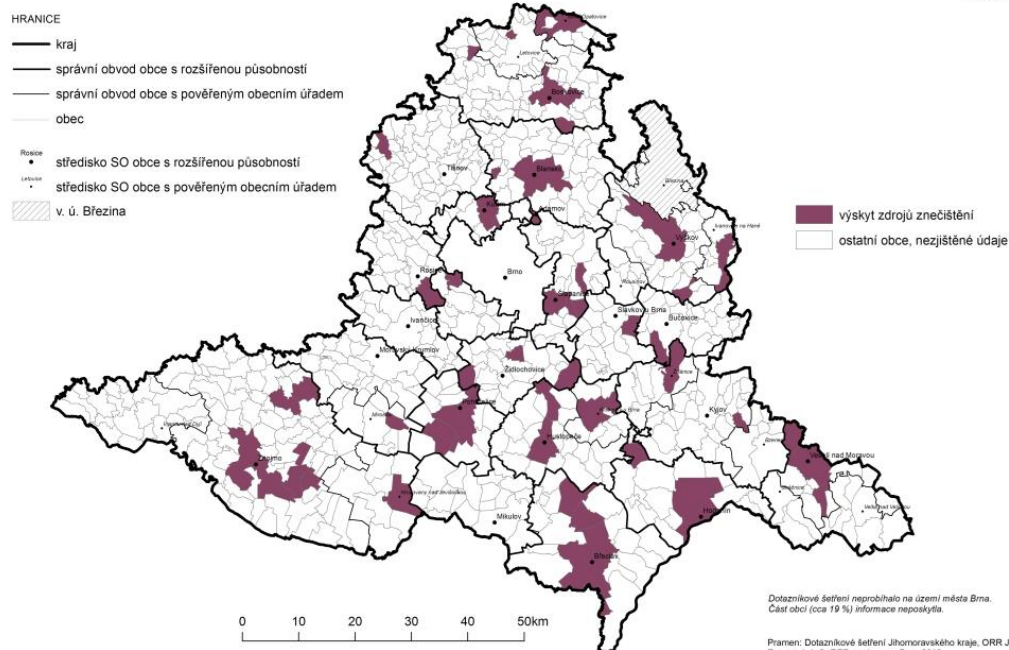
Mezi nejvýznamnější znečišťovatele na území MAS patří GRANERO Vlasatice, s.r.o. (chov prasat), L. N. O. GREEN, s.r.o. (Žabčice, biodegradační plocha), LAC, s.r.o. (Hrušovany u Brna, průmyslové sušárny), ŠZP Žabčice, SUŠÁRNA POHOŘELICE, s.r.o. (drůbežárna Vranovice a Malešovice) (www.irz.cz, cit. 22. 1. 2012).

Obr. 28: Zdroje znečištění

Technická infrastruktura - zdroje znečištění

Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2012

Mapa č. 5

Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

Největšími zdroji hluku je v území silniční doprava. Na zvyšování hladiny hluku se podílí i hlavní železniční trať č. 250 Brno – Břeclav, ohrožena jsou zejména zastavěná území (Holasice, Vojkovice, Hrušovany, Unkovice, Žabčice, Vranovice) (www.cenia.cz – strategické hlukové mapy, cit. 10. 2. 2014). V souvislosti s prioritami PRK 2014 – 2017 by se měla věnovat pozornost ochraně před nadlimitním hlukem z dopravy (Program rozvoj Jihomoravského kraje, 2014 – 2017).

Vodní hospodářství, kvalita vod

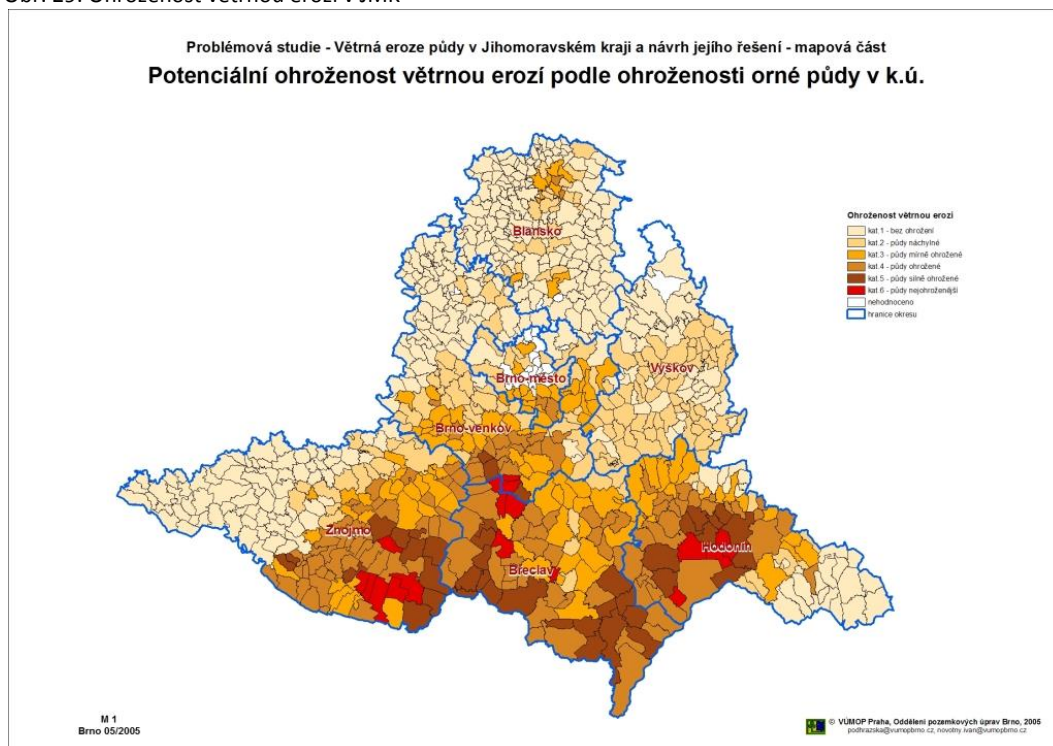
Čistota pitné vody a čistota podzemních vod není u všech obcí na dobré úrovni. Čištění vody není u všech obcí nejlépe ošetřeno. Území je intenzivně zemědělsky využíváno, pitná voda je jímána i zpod vrstvy písčiny sedimentů, tj. může být kontaminována. Díky propustnosti hornin na území MAS (písky, štěrkopísky, místy jíly) je podzemní voda snadno jímátná, to však může představovat i rizika kontaminace. Jedním z cílů uvedených v PRVK je ochrana vodních zdrojů výstavbou kanalizací a ČOV i v aglomeracích s populačním ekvivalentem menším než 2 000 obyvatel, které se nacházejí v pásmech hygienické ochrany těchto zdrojů (Plán rozvoje vodovodů a kanalizací JMK, 2004, Plán oblasti povodí Dyje, 2009, dále viz kapitola 2.6 Dopravní a technická infrastruktura).

Vzhledem k tomu, že hodně sídel oblasti se nachází v záplavovém území, bude muset být řešena i protipovodňová ochrana – v souvislosti s prioritami JMK – zvyšování ochrany proti živelním pohromám, posílení schopnosti krajiny zadržet vodu a ochrana lokalit přirozené akumulace vody (PRK 2014 – 2017).

Ochrana půdy (protierozní opatření, zadržování vody v krajině, zeleň v krajině a sídlech)

Vzhledem k charakteru terénu (rovinatý povrch), využití půdy (pole), nižším srážkovým úhrnům, intenzivní zemědělské činnosti a hospodaření na polích (zejména pěstování obilnin, ponechání poorané půdy – bez vegetace během období vegetačního klidu) je značná část půdy v území MAS ohrožena zejména větrnou erozí, katastry obcí Vranovice, Příbice, Přísnotice, Žabčice, Hrušovany u Brna a Ledce spadají do kategorie 5 a 6 z hlediska ohrožení větrnou erozí (nejvyšší ohrožení, viz Obr. 29). Tento problém představuje značné riziko, proto by se měla věnovat pozornost protierozním opatřením jako např. vysazení stromořadí, rozptýlená zeleň, změna hospodaření na polích, změny kultur (Větrná eroze půdy v Jihomoravském kraji a návrh jejího řešení, studie, 2005). Program rozvoje kraje na roky 2014 – 2017 také uvádí jako prioritu oslabování působení větrné a vodní eroze zejména prostřednictvím Programu rozvoje venkova (např. realizace pozemkových úprav).

Obr. 29: Ohroženost větrnou erozí v JMK

Zdroj: Větrná eroze půdy v Jihomoravském kraji a návrh jejího řešení, studie, 2005

Chráněná území

Velkoplošná zvláště chráněná území (národní parky a chráněné krajinné oblasti) se v zájmovém území nevyskytují. Maloplošných zvláště chráněných území je zde několik:

- PP Knížecí les: předmětem ochrany je kučka ohnivá a její biotop, který představují jednak uměle vytvořené tůně a doprovodné mokřady, jednak přilehlý segment lužního lesa, zvaného Knížecí les.
- PP Nosislavská zátoka: důvodem ochrany je zachování posledního původního meandru na dolním toku Svratky, kde jsou břehová společenstva s významným výskytěm živočišných populací.
- PP Plačkův les a říčka Šatava: niva řeky Jihlavy, poslední pozůstatky lužního lesa se vzácnou faunou a florou
- PP Nové hory: část masivu Výhon, důvodem ochrany jsou svahy se stepní květenou (např. hvězdnice chlumní, černýš rolní).

- PP Přísnotický les: předmětem ochrany je čolek velký a jeho biotop, který představují jednak revitalizované tůně a doprovodné mokřady, jednak přilehlý segment lužního lesa, zvaného Přísnotický les.
- PR Šumický rybník: předmětem ochrany je především velká druhová diverzita živočišných druhů, kteří zde žijí a jsou vázáni na ekosystém stojaté vody rybníka. Na rybníku například hnízdí vzácný bukač velký.
- PP V olších: důvodem ochrany je zachování unikátního společenstva pahorkatinného lužního lesa (tzv. měkkého luhu) s převažujícím zastoupením vrby bílé, olše lepkavé, topolu bílého, topolu černého i ostatních dřevin přirozené skladby prostorově i druhově diferencovaného, tvořícího vhodný biotop především pro vzácné a zvláště chráněné druhy ptáků.

Na zájmovém území se nachází dva přírodní parky:

- Přírodní park Výhon se nachází na katastrálním území obcí Blučina, Židlochovice a Nosislav. Vrchol masivu Výhon dosahuje nadmořské výšky 355 m n. m. a patří mezi nejbohatší paleontologické lokality na Moravě. Vyskytuje se zde řada chráněných rostlin a na území parku je registrováno 66 druhů ptáků. Mezi nejvzácnější patří vlha pestrá, strnad luční a pěnice vlašská. V současnosti je ale ohrožen sukcesí nepůvodních druhů dřevin, sesuvy a vodní erozí a splachováním ornice.
- Přírodní park Niva Jihlavy zahrnuje okolí meandrujícího vodního toku, fragmenty lužního lesa, rozsáhlé břehové porosty a dva systémy poříčních jezer /starých ramen řeky Jihlavy, z bylinné vegetace jsou nejčastější výskyty stulíku žlutého, blatouchu bahenního a kosatce žlutého. Na území přírodního parku bylo registrováno v hnízdní době více než 70 druhů ptáků, z toho 13 druhů je ze zákona chráněno (např. výskyty ohroženého raroha velkého a silně ohroženého včelojeda lesního). Po řece migruje i kriticky ohrožená vydra říční.

Územní systém ekologické stability je v zájmovém území mimo jiné reprezentován regionálními biocentry (RBC) a biokoridory (RBK), z nichž některé mají neregionální význam (Medlovský mlýn, Niva Jihlavy):

RBC 133 Vrkoč

RBC 134 Plačkův les

RBC 136 Háč

RBC 137 Smolín

RBC 138 Červené vrchy (JZ u Hrušovan)

RBC 139 Medlovský mlýn

RBC 140 Želešický hájek (okrajově)

RBC 141 Rajhradská bažantnice s návazností do Popovic

RBC 142 Slámová (v údolní nivě řeky Svratky v blízkosti Vojkovic)

RBC 143 Výhon

RBC 144 Nosislav (v lužním lese v nivě řeky Svratky mezi Nosislaví a Židlochovicemi)

RBC 145 Rumunská bažantnice

RBC 221 Slaniskový kopec

RBC 222 Úlehla

RBC 223 Za Hrabalem

RBC 224 Pravlov

RBC 225 Neugrund

RBK 073, RBK 074, RBK 075, RBK 140, RBK 146 – severozápadní část území

RBK 077, RBK 078 – okolí Svratky

RBK 087, RBK 088 – oblast Výhonu

RBK 089 – okolí Šatavy a Svratky

RBK 145, RBK 146, RBK 148 – okolí Pohořelic, niva Jihlavy

Památné stromy na území MAS:

- Duby a topoly v rajhradské bažantnici (k. ú. Rajhrad)
- Novoveská lípa (k. ú. Nová Ves u Pohořelic)
- Tři duby na Studýnkové (k. ú. Pohořelice nad Jihlavou)

Na území MAS jsou zastoupeny i evropsky významné lokality, které jsou součástí celoevropské sítě NATURA 2000; ptačí oblasti se na území MAS nenacházejí.

- Rumunská bažantnice
- Židlochovický zámecký park
- Přísnotický les
- Knížecí les
- Šumické rybníky

Péči o chráněná území v MAS (nejen zvláště chráněná, ale i obecně chráněná území a prvky, např. VKP nebo památné stromy) je třeba věnovat pozornost, což je i jednou z priorit PRK 2014 – 2017 (podpora ochrany, udržení a zlepšení příznivého stavu významných přírodních lokalit, zvláště chráněných území, lokalit soustavy NATURA 2000 a přírodních parků).

2.9. Cestovní ruch a rekreace

Regionální analýza území z pohledu cestovního ruchu a rekreace vychází z dat ČSÚ, z místního šetření a ze Strategie rozvoje a tvorba produktu cestovního ruchu mikroregionu Židlochovicko (2007).

2.9.1 Atraktivita cestovního ruchu v zájmovém území

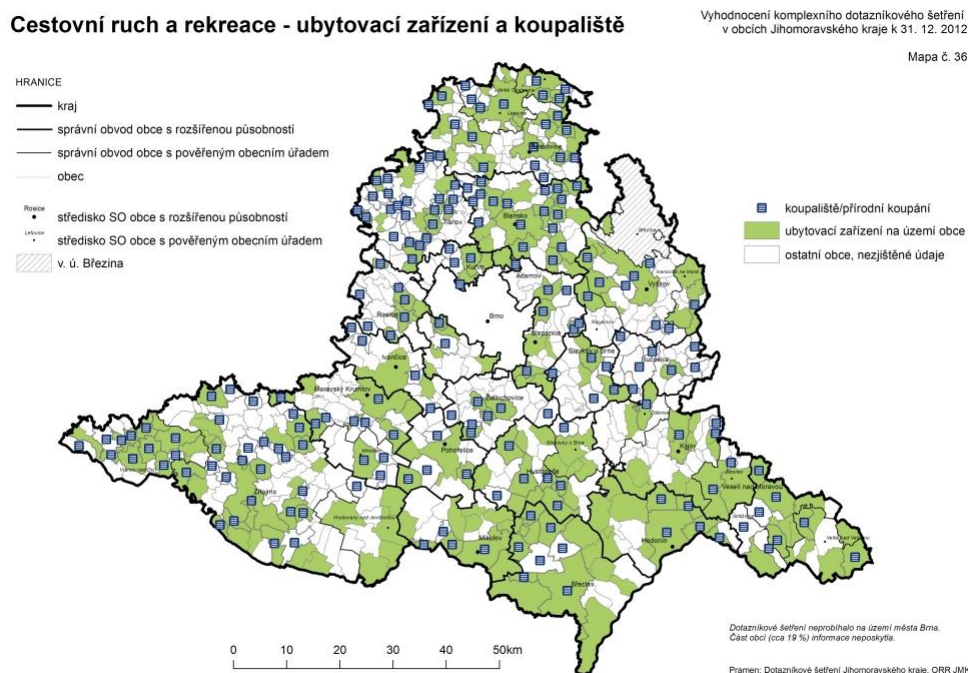
Atraktivita jsou dominantní složkou nabídky v cestovním ruchu a vytvářejí prostředí pro rozvoj cestovního ruchu. Lze je dělit na přírodní, kulturně-historické, organizované a sociální atraktivita (Průmysl cestovního ruchu, MMR, GaREP, 2008)

Přírodní atraktivita

Území MAS je na přírodní atraktivita relativně chudé, mezi hlavní přírodní atraktivita lze zařadit chráněná území (viz kapitola 2.8 Životní prostředí, oddíl Chráněná území) – v daném území se jedná o 6 lokalit v kategorii přírodní památka a 1 lokalitu v kategorii přírodní rezervace. Dále lze za přírodní atraktivitu území považovat dva přírodní parky (viz výše).

Mezi ostatní přírodní atraktivita lze zařadit vodní plochy (přírodní: v zájmovém území reprezentovány zejména rybníky – např. Hrušovanské rybníky, Pohořelické rybníky, viz kapitola 2.1 Fyzicko-geografická analýza území, oddíl Podnebí a vodstvo; umělé: např. koupaliště v Žabčicích, Vojkovicích, Ivani), lesními porosty (např. lužní lesy v okolí Noslavi a Ivaně), jako atraktivitu lze vnímat i mírně zvlněný až plochý reliéf, který je vhodný pro cykloturistiku.

Obr. 30: Cestovní ruch a rekreace – vybavenost obcí ubytovacími zařízeními a koupališti

Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

Kulturně-historické atraktivity

Tento typ atraktivit je reprezentován zejména historickými, architektonickými, sakrálními nebo technickými památkami a objekty lidové architektury. Dále sem patří kulturní zařízení (např. galerie, muzea, divadla atd.). Z hlediska zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči lze vymezit tři základní typy kulturních památek: národní kulturní památka, památkové rezervace a památkové zóny.

Mezi nejvýznamnější kulturně-historické atraktivity na území MAS patří:

- Rajhrad:
  - o Benediktinské opatství Rajhrad (nadregionální význam)
- Židlochovice:
  - o Robertova vila v Židlochovicích
  - o Zámek se zámeckým parkem v Židlochovicích
- Pohořelice:
  - o Kostel sv. Jakuba
  - o Židlovský hřbitov
  - o Lovecký zámek Leopoldsdruhe (část Velký Dvůr)
- Soustava pohraničního opevnění (v okolí obcí Šumice, Pohořelice, Přibice)
- Zámek v Němčičkách
- Archeologické naleziště únětické kultury v Blučině
- Renesanční radnice v Blučině
- Loosova vila v Hrušovanech u Brna

Jako „přechodovou“ atraktivitu (atraktivitu s aspekty přírodními i kulturně-historickými) lze vnímat i vinice, které by mohly být vhodné pro rozvoj vinařské turistiky (v současné době existuje např. Regionální turistické informační centrum v Židlochovicích, které je spojeno s vinotékou) i ve spojení např. s cykloturistikou.

Organizované a sociální atraktivity

Jsou reprezentovány zejména folklórními slavnostmi, divadelními a filmovými festivaly, sportovními akcemi, veletrhy, výstavami, kongresy nebo trhy. Na území MAS jsou tyto atraktivity reprezentovány zejména folklórními slavnostmi (např. Vinobraní pod hradbami v Nosislavi, Jakubské hody v Pohořelicích, Bartolomějské hody v Medlově), farmářskými trhy (Židlochovice), církevními aktivitami (např. Petropavelská pouť v Rajhradě).

Pro specifický cestovní ruch (kongresy, školení, workshopy, oslavy, lovecké pobyty, jednání) je k dispozici konferenční centrum lokalizované v židlochovickém zámku.

Přítomnost atraktivit cestovního ruchu v území vytváří předpoklady území pro rozvoj cestovního ruchu. Na území MAS je sice nedostatek přírodních atraktivit, ale jsou zde atraktivity kulturně-historické, organizační a sociální – problémem může být obecně jejich nižší atraktivita a návštěvnost (Strategie rozvoje a tvorba cestovního ruchu mikroregionu Židlochovicko, 2007).

2.9.2 Infrastruktura a služby cestovního ruchu

Ubytovací a stravovací zařízení, doprovodná infrastruktura

Podstatnou část infrastruktury a služeb CR tvoří ubytovací a stravovací zařízení. Ta jsou doprovázena zařízeními kulturními, sportovními a zařízeními pro každodenní rekreaci.

Obce MAS nedisponují rozvinutou sítí ubytovacích zařízení. Ubytování hotelového typu lze najít v Židlochovicích (Zámek Židlochovice a Národní dům), Pohořelicích (3 hotely) a Žabčicích. Častěji jsou

mezi ubytovacími zařízeními zastoupeny penziony (Židlochovice, Pohořelice, Blučina, Malešovice, Nosislav, Rajhrad, Unkovice, Vojkovice). V některých obcích je možné se ubytovat v soukromí nebo na ubytovnách (např. Branišovice).

Stravovací zařízení lze najít téměř v každé obci MAS, větší nabídka je ve větších obcích (např. Židlochovice – 4 restaurace s kuchyní, Hrušovany – 3 restaurace s kuchyní, Pohořelice – 5 restaurací s kuchyní) a v obcích s významnějšími atraktivitami (např. Rajhrad – 7 restaurací s kuchyní).

Doprovodná infrastruktura pro kulturu je reprezentována např. muzei, divadly, galeriemi, kiny. Na území MAS se nachází např. Muzeum vlakové pošty ve Vranovicích a několik kin. K dispozici jsou jak venkovní, tak vnitřní areály (podrobněji viz kapitola 3.2.8 občanská vybavenost)

Dopravní infrastruktura

- Silniční a železniční doprava pro turisty – většinou se využívá IDS JMK
- Infrastruktura pěší turistiky a cykloturistiky (značené trasy pro pěší turistiku, tematické a naučné stezky, značené cyklistické trasy)
  - o turistické značené stezky (Klub českých turistů): v omezené míře, pouze ze severu na jih vede červená značená turistická trasa (přibližně podél Svratky), další jsou na Výhonu
  - o naučné stezky: např. Výhon (Krajinou Výhonu), Cvrčovice, Branišovice
  - o cyklistické stezky: území disponuje relativně hustou sítí cyklostezek, mezi nejvýznamnější patří Cyklostezka Brno – Vídeň, Jantarová stezka, trasa Hradec Králové – Břeclav, Greenway Praha – Vídeň, Česko-rakouská příhraniční trasa. Dále viz kapitola Doprava, oddíl Cyklostezky a další nemotorová doprava

Dostupnost turistických informací

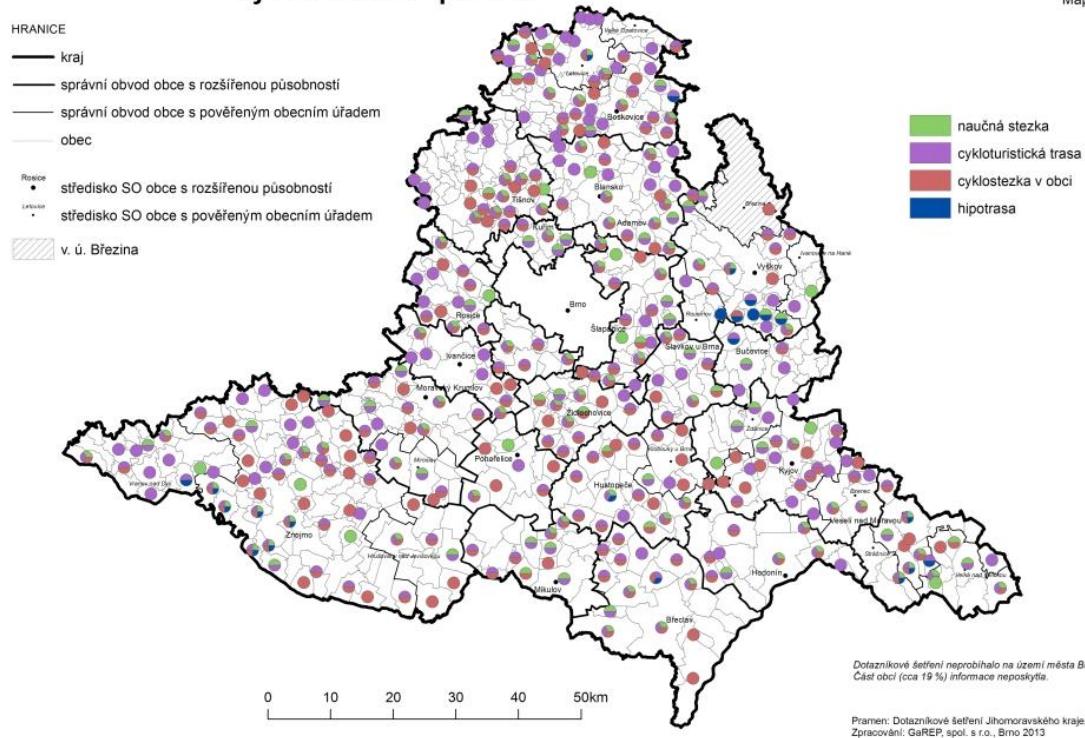
Na území MAS se nachází dvě turistická informační centra – v Židlochovicích (Regionální turistické informační centrum s vinotékou) a v Pohořelicích (Kulturní a informační centrum). Na některých v území místech jsou informační panely (jak ve městech, např. v Židlochovicích, tak v místech přírodních zajímavostí).

Obr. 31: Cestovní ruch a rekreace – vybavenost obcí naučnými stezkami, cyklotrasami a hipotrasami

Cestovní ruch a rekreace - naučná stezka, cykloturistická trasa, cyklostezka a hipotrasa

Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2012

Mapa č. 37

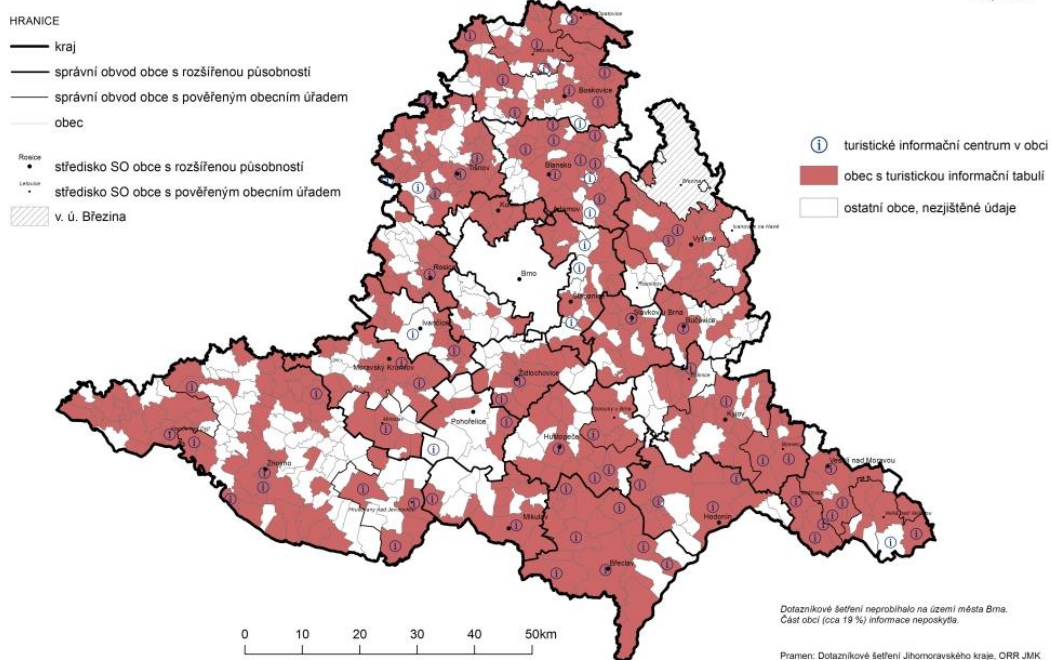
Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

Obr. 32: Cestovní ruch a rekreace – TIC a informační tabule

Cestovní ruch a rekreace - turistické informační centrum a turistická informační tabule

Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2012

Mapa č. 39

Zdroj: Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2013

3. PŘÍLOHY

Tab. 9: Vývoj proporcí obyvatelstva místní akční skupiny Podbrněnsko, občanského sdružení

	2008	2009	2010	2011	2012
muži	18 368	18 681	18 963	19 380	19 703
ženy	18 688	18 968	19 184	19 622	19 916
celkem	37 056	37 649	38 147	39 002	39 619
muži (%)	49,57	49,62	49,71	49,69	49,73
ženy (%)	50,43	50,38	50,29	50,31	50,27

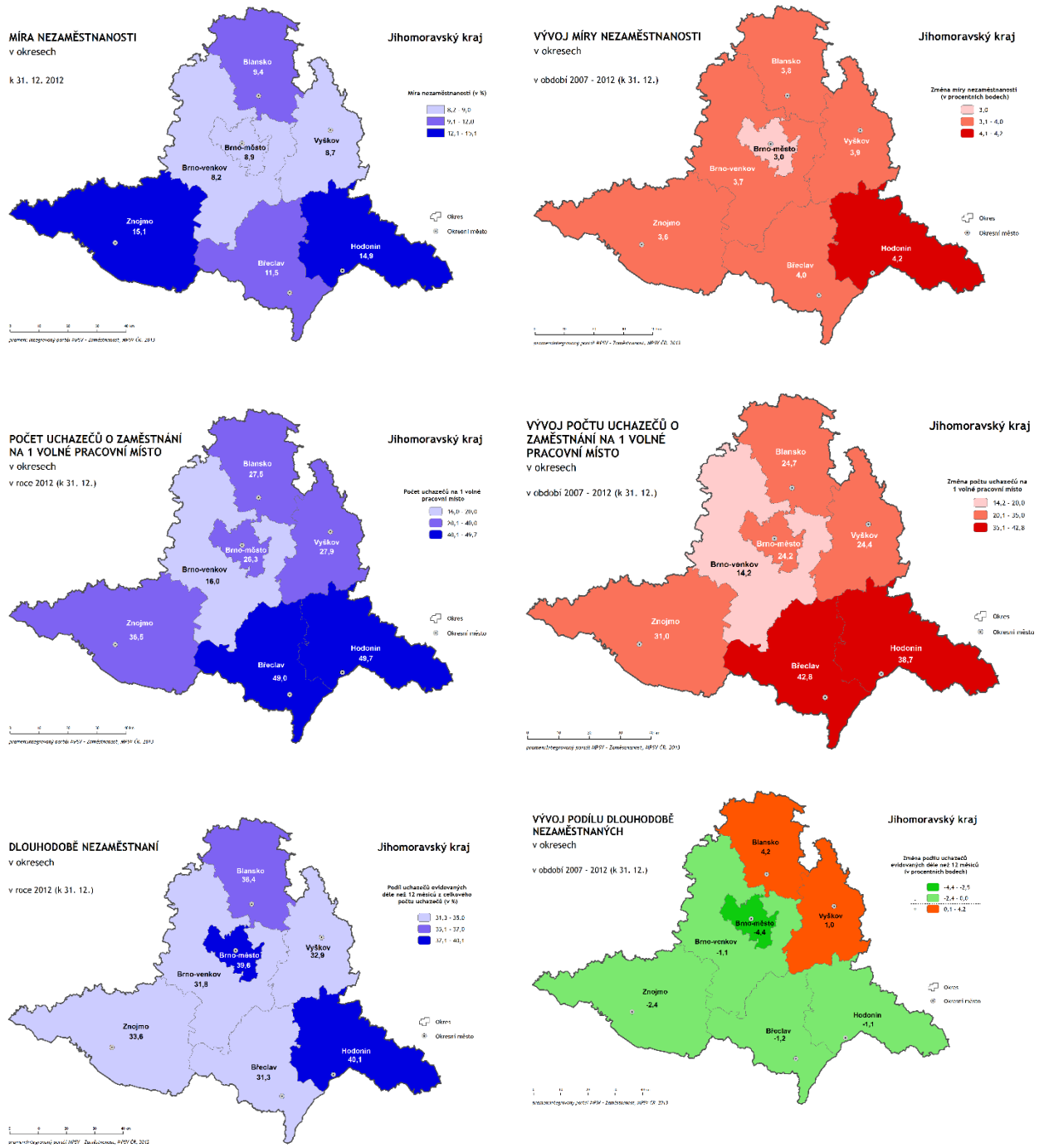
Zdroj: Veřejná databáze Českého statistického úřadu

Tab. 10: Vývoj registrované míry nezaměstnanosti v obcích sledovaného území

Obec	2008	2009	2010	2011
Blučina	3,51	7,63	9,14	8,43
Branišovice	6,94	15,51	18,37	14,69
Bratčice	5,57	7,32	10,45	8,36
Cvrčovice	4,58	9,86	11,62	10,92
Holasice	3,79	7,14	7,59	5,36
Hrušovany u Brna	3,90	8,18	7,11	7,43
Ivaň	4,19	11,08	12,28	13,47
Ledce	5,19	9,09	7,79	3,90
Loděnice	10,59	13,98	13,98	13,98
Malešovice	3,52	8,54	7,54	13,07
Medlov	5,46	9,90	8,53	8,53
Němčičky	3,23	5,16	7,10	8,39
Nosislav	2,97	6,43	5,27	5,77
Odrovce	3,23	15,05	9,68	11,83
Opatovice	5,21	9,11	9,11	7,81
Pohořelice	5,07	10,54	10,85	10,10
Popovice	3,73	7,46	5,97	5,22
Pravlov	8,43	11,11	9,58	11,88
Přibice	6,75	10,76	14,35	10,55
Přisnotice	4,21	6,32	5,79	5,79
Rajhrad	3,51	7,03	6,30	6,22
Rajhradice	4,32	10,19	8,64	6,74
Rebešovice	3,28	8,76	13,14	11,68
Sobotovice	6,25	4,91	7,14	3,57
Syrovce	2,86	7,77	7,98	8,18
Šumice	15,38	18,27	15,38	24,04
Trboušany	4,94	11,73	9,88	10,49
Unkovice	3,79	7,24	6,55	3,79
Vlasatice	8,14	14,76	14,50	15,27
Vojkovice	4,01	5,73	3,63	4,96
Vranovice	4,30	8,92	10,81	6,61
Žabčice	3,27	8,68	7,25	6,83
Židlochovice	4,89	7,93	6,98	5,96

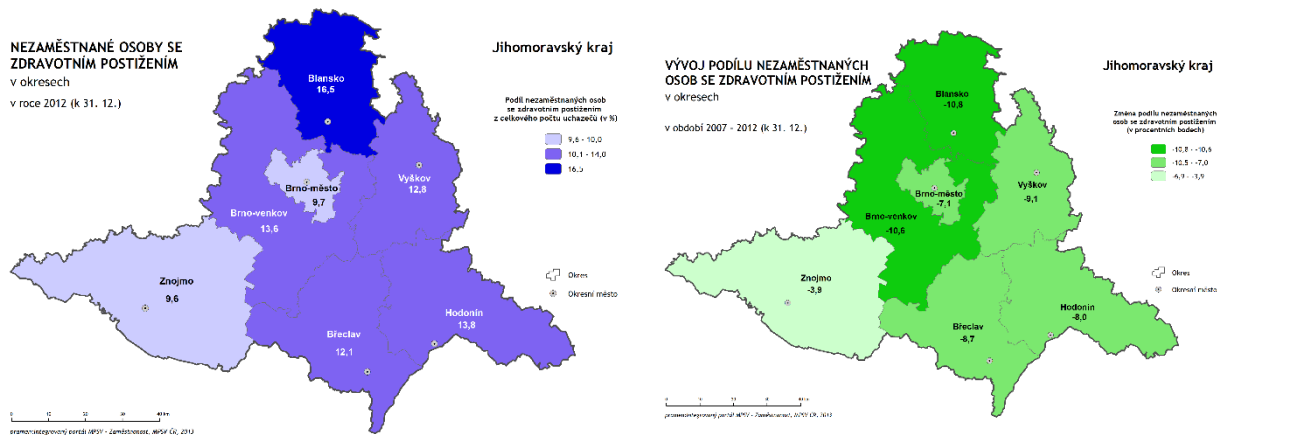
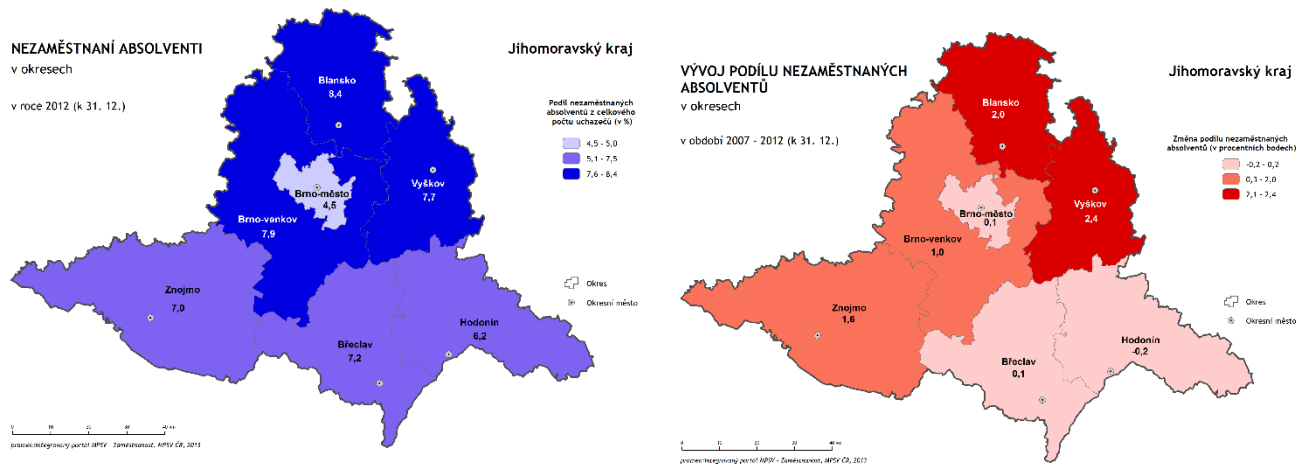
Zdroj: Databáze Ministerstva práce a sociálních věcí

Obr. 33: Trh práce v Jihomoravském kraji

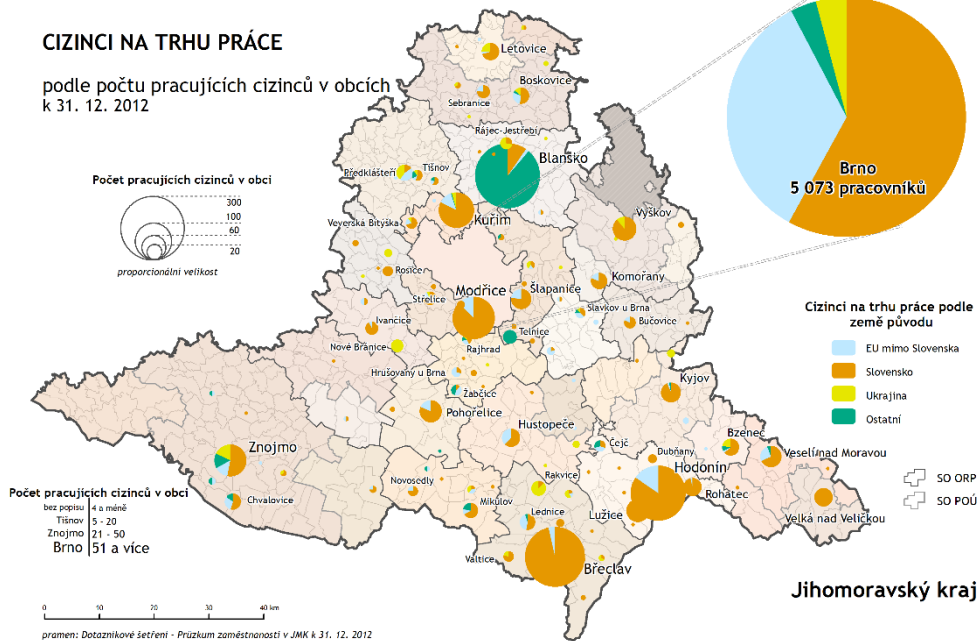
Zdroj: Průzkum zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2012

Obr. 34: Trh práce v Jihomoravském kraji

CIZINCI NA TRHU PRÁCE

podle počtu pracujících cizinců v obcích k 31. 12. 2012

Zdroj: Průzkum zaměstnanosti v Jihomoravském kraji k 31. 12. 2012

Tab. 11: Počet vzdělávacích zařízení v obcích (data pro školní rok 2010/2011)

Obec	Mateřská škola	Základní škola (nižší stupeň)	Základní škola (vyšší stupeň)	Střední škola	Základní umělecká škola	Konzervatoř	Jazyková škola	Vyšší odborná škola	Vysoká škola
Blučina	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Braníšovice	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Bratčice	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Cvrčovice	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Holasice	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Hrušovany u Brna	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Ivaň	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Ledce	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Loděnice	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Malešovice	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Medlov	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Němčičky	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nosislav	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Odrovíce	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Opatovice	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Pohořelice	1	-	2	-	1	-	-	-	-
Popovice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravlov	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Přibice	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Přísnovice	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Rajhrad	1	-	1	1	-	-	-	-	-
Rajhradice	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Rebešovice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sobotovice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Syrovíce	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Šumice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trboušany	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Unkovice	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Vlasatice	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Vojkovice	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Vranovice	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Žabčice	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Židlochovice	1	-	1	1	1	-	-	-	-
Celkem	26	16	7	3	2	0	0	0	0

Zdroj: Městská a obecní statistika Českého statistického úřadu

Tab. 12: Počet zdravotnických zařízení v obcích (data pro rok 2012)

Obec	Samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé	Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře pro dospělé	Samostatná ordinace praktického lékaře pro děti	Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře pro děti	Samostatná ordinace stomatologa	Detašované pracoviště samostatné ordinace stomatologa	Samostatná ordinace gynekologa	Detašované pracoviště samostatné ordinace gynekologa
Blučina	1	-	-	-	1	-	-	-
Braníšovice	-	-	-	-	-	-	-	-
Bratčice	-	-	-	-	-	-	-	-
Cvrčovice	-	-	-	-	-	-	-	-
Holasice	-	-	-	-	-	-	-	-
Hrušovany u P.	1	-	1	-	1	-	-	-
Ivaň	-	1	-	-	-	-	-	-
Ledce	-	-	-	-	-	-	-	-
Loděnice	-	-	-	-	-	-	-	-
Malešovice	-	-	-	-	-	-	-	-
Medlov	-	-	-	-	-	-	-	-
Němčičky	-	-	-	-	-	-	-	-
Nosislav	-	1	-	1	-	-	-	-
Odrovice	-	-	-	-	-	-	-	-
Opatovice	-	-	-	-	-	-	-	-
Pohořelice	3	-	2	-	2	1	-	2
Popovice	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravlov	-	-	-	-	-	-	-	-
Přibice	-	-	-	1	-	-	-	-
Přisnotice	-	-	-	-	-	-	-	-
Rajhrad	2	-	2	-	3	-	1	-
Rajhradice	-	-	-	-	-	-	-	-
Rebešovice	-	-	-	-	-	-	-	-
Sobotovice	-	-	-	-	-	-	-	-
Syrovice	-	-	-	-	-	-	-	-
Šumice	-	-	-	-	-	-	-	-
Trboušany	-	-	-	-	-	-	-	-
Unkovice	-	-	-	-	-	-	-	-
Vlasatice	-	-	-	1	-	-	-	-
Vojkovice	-	-	-	-	-	-	-	-
Vranovice	1	-	1	-	2	-	1	-
Žabčice	1	-	-	1	-	-	-	-
Židlochovice	3	-	2	-	6	-	1	1
Cellkem	12	2	8	4	15	1	3	3

Zdroj: Městská a obecní statistika Českého statistického úřadu

Tab. 13: Počet zdravotnických zařízení v obcích (data pro rok 2011)

Obec	Samostatná ordinace lékaře specialisty	Detasované pracoviště samostatné ordinace lékaře specialisty	Zařízení lékařské péče	Detasované pracoviště zařízení lékárenské péče	Ambulantní zařízení	Detasované pracoviště střediska záchranné služby a rychlé zdravotnické pomoci
Blučina	-	-	-	1	-	-
Branišovice	-	-	-	-	-	-
Bratčice	-	-	-	-	-	-
Cvrčovice	-	-	-	-	-	-
Holasice	-	-	-	-	-	-
Hrušovany u Brna	2	1	1	-	1	-
Ivaň	-	-	-	-	-	-
Ledce	-	-	-	-	-	-
Loděnice	-	-	-	-	-	-
Malešovice	-	-	-	-	-	-
Medlov	-	-	-	-	-	-
Němčičky	-	-	-	-	-	-
Nosislav	-	-	-	-	-	-
Odovice	-	-	-	-	-	-
Opatovice	-	-	-	-	-	-
Pohořelice	5	2	2	-	-	2
Popovice	-	-	-	-	-	-
Pravlov	-	-	-	-	-	-
Přibice	-	-	-	-	-	-
Přísnotice	-	-	-	-	-	-
Rajhrad	-	-	1	-	-	-
Rajhradice	-	-	-	-	-	-
Rebešovice	-	-	-	-	-	-
Sobotovice	-	-	-	-	-	-
Syrovice	-	-	-	-	-	-
Šumice	-	-	-	-	-	-
Trboušany	-	-	-	-	-	-
Unkovice	-	-	-	-	-	-
Vlasatice	-	-	-	-	-	-
Vojkovice	-	-	-	-	-	-
Vranovice	-	-	-	1	-	-
Žabčice	-	-	-	-	-	-
Židlochovice	11	1	2	-	-	1
Celkem	18	4	6	2	1	3

Zdroj: Městská a obecní statistika Českého statistického úřadu

KULATÉ STOLY MAS

Jako platforma pro zjištění preferencí a názorů členů MAS byly konány dva kulaté stoly, na nichž se ve spolupráci s facilitátorem nejprve ujasnily preference budoucího rozvoje a následovně i hodnotily jejich silné a slabé stránky (metodou SWOT analýzy).

I. KULATÝ STŮL

I. kulatý stůl se konal 26. 9. 2013 na sále Radnice v Pohořelicích. Ing. Ivana Kohútová zahájila setkání a přivítala všechny přítomné. Dále představila MAS Podbrněnsko, její principy, úlohy a seznámila účastníky s regionem MAS Podbrněnsko (oblast Pohořelicko, Židlochovicko).

Účast byla překvapivě vysoká. Facilitátor Ing. Michal Küfhaber vedl celou diskusi, která směřovala k definování hlavních rozvojových oblastí ISÚ (integrované strategie území). Následovalo rozdělení účastníků do pracovních skupin podle zaměření na rozvojové oblasti. Celá diskuse vyvrcholila vytyčením cílů jednotlivých pracovních skupin (co regionu chybí, kam by se mělo přesně investovat atd.)

- 1, PODMÍNKY PRO BEZPEČNOST
- 2, PODMÍNKY PRO TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU
- 3, PODMÍNKY PRO DOPRAVU A DOJÍŽDKU
- 4, PODMÍNKY PRO PODNIKÁNÍ
- 5, PODMÍNKY PRO VZDĚLÁNÍ A VÝCHOVU
- 6, PODMÍNKY PRO BYDLENÍ
- 7, PODMÍNKY PRO KULTURNÍ A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT
- 8, PODMÍNKY PRO PÉČI O ZDRAVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČI
- 9, PODMÍNKY PRO OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
- 10, PODMÍNKY PRO CESTOVNÍ RUCH

Po rozdělení do pracovních skupin (cca po pěti lidech) se vytyčily cíle k jednotlivým rozvojovým oblastem.

- 1, PODMÍNKY PRO BEZPEČNOST

/podklady nebyly dosud zpracovány/

- 2, PODMÍNKY PRO TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

/podklady nebyly dosud zpracovány/

- 3, PODMÍNKY PRO DOPRAVU A DOJÍŽDKU

- a, zlepšit dostupnost veřejné dopravy a rozsah
- b, zatížení – zásobování mimo dopravní špičku
- c, obchvaty obcí
- d, vytlačení tranzitní dopravy mimo obec (obchvat, bez poplatku, lepší dopravní značení pro tranzit)
- e, odstranit velké množství reklamních tabulí podél silnic
- f, zkvalitnění zázemí pro cestující – autobusové zastávky
- g, zlepšit stav chodníků a cyklostezek v obcích - přechody pro chodce, cyklostezky mezi obcemi, cedule s inf. názvy ulic
- h, retardéry – radary (informační), spolupráce s PČR
- ch, osvěta, vzdělávání účastníků dopravy – dopravní hřiště
- i, dostatek parkovacích míst pro auta i kola
- j, přemostění (4x) – pěší, cyklistika, i auta
- k, kultura cestování
- l, stav silnic a chodníků – včasné opravy (kvalitní)
- m, vyřešení nebezpečných křižovatek
- n, školní autobus

4, PODMÍNKY PRO PODNIKÁNÍ

- a, podpora zaměstnanosti v místní výrobě a službách
- b, poradenství a informovanost pro podnikatele – ÚP, dotace, daně, právní pomoc
- c, podpora regionálních produktů, farmářské trhy
- d, podpora pro vznik nových firem, inovace stávajících
- e, rekvalifikace v oborech dle požadavků podnikatelů v regionu

5, PODMÍNKY PRO VZDĚLÁNÍ A VÝCHOVU

- a, předškolní vzdělávání:
  - péče od 2 let, rozšíření kapacity, podpora alternativních prvků (přírodní MŠ, firemní školky)
- b, základní:
  - obsah: praktická ochrana živ. prostředí, sociální výchova a propojení s reálným životem (firmy, externisti, odborníci, obec „projekty“, farmy, farnost)
- c, střední:
  - dostupnost
- d, dospělí:
  - vzdělávání seniorů a celoživotní, kurzy
- e, obecná pravidla – platí pro vše výše:
  - propojení generací (pamětníci) a zapojení rodičů
  - podpora asistentů ve školách
  - kulturní vzdělávání
- f, pomůcky
  - účelné - podporující kreativitu, deskové, sociální, verbální hry
  - knihkupectví
  - jazyková studovna
  - podpora nadaných i slabých
  - finance
  - vzdělávání v oblasti stravy a pohybu (využít nadšence, lékaře)
  - autonomní vzdělávání → jaký má učení smysl
    - jak toho dosáhnou
    - touha vědět, učit se

6, PODMÍNKY PRO BYDLENÍ

- a, možnost dotace na zavedení systému kontroly rychlosti s napojením na nejbližší městskou policii
- b, nalezení nové trasy spojení komunikací D2/R52
- c, zjednodušení procesu vyvlastnění ve veřejném zájmu
- d, snížení limitu pro průjezd obcemi
- e, společný nákup energií
- f, výstavba sociálního bydlení + senioři
- g, infrastruktura
- h, bezpečnost
- ch, doprava
- i, ochrana životního prostředí
- j, volnočasové aktivity – neorganizovaný čas, sport, neziskovky
- k, občanské služby
- l, kultura, společenský život, památky
- m, vzdělávání
- n, podnikání
- o, péče o zdraví a sociální péče

7, PODMÍNKY PRO KULTURNÍ A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT

- a, výstavba a provoz kulturních zařízení
- b, oprava a údržba památek
- c, podpora neziskových organizací
- d, podpora zájmových kroužků
- e, zřízení mateřského centra
- f, zachování kulturních tradic
- g, zlepšení informovanosti
- h, zajištění regionálních kulturních zájezdů
- ch, vzájemná spolupráce organizací v regionu
- i, www rozcestník
- j, regionální kalendář akcí
- k, mobilní aplikace

8, PODMÍNKY PRO PÉČI O ZDRAVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČI ZDRAVÍ

- a, osvěta
- b, chirurgie, rentgen
- c, bezbariérovost
- d, kurzy první pomoci, zdravý životní styl, prevence

SOCIÁLNÍ

- a, terénní péče
- b, spolupráce obcí – finanční, organizační
- c, byty s doprovodnou sociální službou
- d, startovací byty
- e, denní stacionář pro seniory
- f, právní poradna
- g, finanční poradenství
- h, DPS
- ch, ubytovny

9, PODMÍNKY PRO OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- a, realizace interakčních prvků v přírodě
- b, protipovodňová ochrana
- c, dostupnost sběrných dvorů, vhodná motivace občanů ke třídění odpadu
- d, podpora ekologického vytápění
- e, ochrana půdního fondu a vodního hospodářství (nevhodná zemědělská činnost)
- f, vytvoření místních pravidel pro ochranu stávající zeleně (pro lidi a bobry)

10, PODMÍNKY PRO CESTOVNÍ RUCH

- a, sport a sportovní areály
- b, propagace regionu
- c, podpora a propagace vinařství – vinařské stezky
- d, naučná stezka
- e, podpora tradic
- f, zkvalitnění cyklostezek, zejména jejich povrchů – využití i na in-line
- g, prostranství pro neorganizované aktivity
- h, ubytovací a stravovací služby
- ch, opravy památek
- i, podpora uměleckého vzdělání
- j, podpora zájmových spolků
- k, zlepšení komunikace a spolupráce mezi obcemi

II. KULATÝ STŮL

Dne 10. 12. 2013 v 16:00 se realizoval II. Kulatý stůl opět na sále Radnice v Pohořelicích. Diskusi zahájila Ing. Ivana Kohútová s přivítáním všech přítomných a předala slovo facilitátorovi. Facilitátor Ing. Michal Kůfhaber i nyní vedl celou diskusi směřovanou k analýze shromážděných dat a k výstupům analýzy ve formě SWOT.

Vzhledem ke zpracovaným výstupům z I. kulatého stolu nám vzešla tato 4 prioritní témata:

1. OBČANSKÁ VYBAVENOST
2. EKONOMIKA A ZAMĚSTNANOST
3. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
4. ŽIVOT V OBCI A SPOLKY

1. OBČANSKÁ VYBAVENOST

SILNÉ STRÁNKY <ul style="list-style-type: none"> - Vybavenost - škola<ul style="list-style-type: none"> - školka - hřiště - restaurační zařízení - dobrá dopravní dostupnost - samotné obecní úřady - zdravotní péče - Bezpečnost – veřejné osvětlení - Gymnázium Židlochovice - Pečovatelské služby - Meziobecní spolupráce	SLABÉ STRÁNKY <ul style="list-style-type: none"> - Těžká tranzitní doprava - Dopravní bezpečnost - Kulturní zařízení - Centrum pro organizace a kluby - Sociální infrastruktura – dostupnost sociálního bydlení - Školství (malá kapacita) - Zdravotní pohotovost - Individuální sport – hřiště i dětská hřiště - Špatný stav památek - Parkovací místa - Mobilní služby (pokrytí) - Místní komunikace
PŘÍLEŽITOSTI <ul style="list-style-type: none"> - Vybudovat kulturní centrum, využití památek - Kvalitnější sportovní zázemí - Bezpečnostní prvky, rekonstrukce veřejného osvětlení - Větší kapacita škol, školek, přístavba - Cyklostezka z hrází - Poldr, sportovní aktivity, rozšíření sportovních ploch - Nová výstavba, příležitost mladých rodin – pozemky - Obchvat pro tranzitní dopravu	HROZBY <ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek finančních možností - Tranzitní doprava - Vandalismus - Nedostatečný zájem obyvatel - Snížení počtu dětí – školství (demografický vývoj) - Administrativní slučování obcí - Zrušení gymnázia Židlochovice

2. EKONOMIKA A ZAMĚŠTANOST

K čemu mají přispět dobré podmínky

- Spokojenost s životem v regionu
- Stabilita, přirozený přírůstek obyvatel
- Růst a rozvoj ekon. subjektů
- Zlepšování podmínek
  - o vzhled obce a okolí
  - o kulturní a společenský život
  - o zájem o vzdělání
- Zvýšení rozpočtu obce (zvýšený výběr daní)
- Investice do školství
- Udržitelný rozvoj – včetně ochrany životního prostředí
- Zvýšení cestovního ruchu

Faktory pro tento rozvoj:

- Podpora podnikatelů (ČOV, voda, plyn, doprava)
- Podpora zemědělců
- Šetrná péče o krajinu a vodní plochy
- Dopravní obslužnost
- Péče o památky
- Přírodní zdroje - orná půda, nerostné zdroje, písek, estetika krajiny
- Kvalifikace lidských zdrojů
- Územní plán
- Infrastruktura cest. ruchu

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dopravní infrastruktura – osobní, nákladní ... - Dostupné inženýrské sítě - Příznivé klimatické podmínky – zeměděln., vinařství - Blízkost metropole - Zachovaná příroda - Dostupnost rekreačních zařízení - Síť cyklostezek – 50%, využívané - Mezilidská soudržnost - Blízkost hranic - Existence průmyslových zón/logistika 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - V části obcí chybí ukotvenost k místu - V části obcí chybí infrastruktura - kulturní zemědělství <ul style="list-style-type: none"> o eroze půdy /větrná o špatné zadržování vody o chybí živočišná výroba o velké lány - Zájem o kulturu se snižuje - Vyšší podíl zemědělských prací - sezónních - Realizace spotřeby v Brně - Špatná dopravní infrastruktura – polní cesty, cyklostezky - Dědictví zeměděln. činností - Chybí specifické ubytování – rodinné penzióny - Nevyjasněnost vlastnických vztahů pozemků
<p>PŘÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Možný rozvoj cestovního ruchu - Podpora specifického ubytování (rodinné penzióny, farmy,...) - Podpora tvorby zázemí pro řemeslníky - Vybudování zázemí pro investory - Vybudování protipovodňových opatření pro rozvoj - Nezaměstnanost – volné pracovní síly - Kvalitní územní plán - Zpracování strategií rozvoje - Rozšíření cyklostezek – nové sítě - Propagace regionu - Rozvoj služeb v zemědělství (agroturistika) - Vzdělávání podnikatelů (místní – dobrá praxe) - Zájem investorů o oblast - Regionální produkty 	<p>HROZBY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nízká koupěschopnost - Přesun investorů do výhodnějších lokalit - Budování velkých obchodních center - Neschválení územních plánů - nedostatek ploch pro průmysl (výstavba) - Nedořešení vhodných ploch (vlastnické vztahy) - Přistěhovalí obyvatelé utrací v Brně + nepřihlásí si bydliště – obce tratí prostředky - Obce fungují jen jako noclehárny

3. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dotační tituly - Dobré povědomí o tříd. odpadu - Svoz velkoobjemných odp. a nebezpečných odpadů - Dobrá roveň úklidu VP 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slabá povědomost představitelů obcí o možnostech dotací - Není plošně vybudována infra. a ČOV - Nízký počet sběrných míst a kontejnerů - Nízká povědomost o sběrném dvoře - V Pohořelicích sběrné místo, špatný provozovatel - Bezpečná místa na techniku v obci - Spalování odpadů v kotlích v domácnostech - Hnojení polí fekáliemi – zápach, znehodnocení půdy - Kontrola zemědělců, zda dodržují vytyčení remízků - Nevhodná skladba zeleně
<p>PŘÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Info servis obcím - Zvýšit životní úroveň a počet obyvatel v obci - Lepší ŽP a finanční úspory obcí - Technické zázemí TS – bezp., opravy, modernizace - Bioplyn 	<p>HROZBY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spolufinancování dotací - Časová tíseň výzev - Infra brání rozvoji obce - Silně znečištěné ovzduší - Neexistuje nástroj sankce - Nepříjemné pro obydlené oblasti - Zemědělská půda – přivalové deště - Bezpečnost silničního provozu

4. ŽIVOT V OBCI A SPOLKY

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tradice kulturní - Zapálení jedinci – dobrovolníci - Obecní knihovny - Kulturní památky 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek podpory (od obyvatel, finance, obec) - Nedostatek vhodných prostor (zejména menší obce) - Odosobnění - Nedostatek sportovních trenérů - Malá nabídka sportovních aktivit (druhy sportů)
<p>PŘÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zlepšit spolupráci a podporu – spolky obce - Zlepšit zviditelňování činnosti spolků - Propojení věkových skupin - Zapojení dětí a mládeže do dění - Rozšíření nabídky atraktivních sportů - Více využít knihovny - Podpora mateřských center - Péče o památky (opravy, oživení významu) - Tradice místních trhů (sousedské trhy) - Komunitní zahrady - Podpora sounáležitosti (vzhled obce, vandalismus) - Využít trendů v kultuře, sportu - Nárůst cen za kulturu, sport v metropoli 	<p>HROZBY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek financí - Nezájem vedení obce - Konkurence a spádovost na Brno - Benevolence rodičů

POUŽITÉ ZDROJE

- Atlas sociálně prostorové diferenciacie České republiky, Karolinum Praha, 2011.
- CULEK, M. (1996). Biogeografické členění České republiky. ENIGMA Praha.
- Cyklistická stezka Brno-Vídeň, DSO, dostupné na <http://www.cyklobrnouien.cz>, cit. 22. 1. 2014
- Databáze Ministerstva práce a sociálních věcí, dostupná na <https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/statistiky>, cit. 30. 1. 2014
- Geologická mapa 1: 50 000, dostupná na <http://mapy.geology.cz>, cit. 15. 1. 2014
- Integrovaný registr znečištění, dostupný na www.irz.cz, cit. 22. 1. 2012
- Mapový server mapy.cz, dostupný na <http://www.mapy.cz/>, cit. 30. 1. 2014
- Mapový portál JMK, dostupný na <http://mapy.kr-jihomoravsky.cz/>, cit. 22. 1. 2014
- MAREK, J. et al. (2012). Analýza trhu práce v Jihomoravském kraji za rok 2011. ÚP ČR - krajská pobočka v Brně, oddělení zaměstnanosti, Brno.
- MAS Podbrněnsko, dostupné na <http://www.podbrnensko.cz/>, cit. 30. 1. 2014
- Městská a obecní statistika (Český statistický úřad), dostupná na <http://vdb.czso.cz/mos/>, cit. 30. 1. 2014
- Národní geoportál INSPIRE, dostupný na www.geoportal.gov.cz, cit. 15. 1. 2014
- Národní síť Místních akčních skupin České republiky), dostupná na <http://nsmascr.cz/>, cit. 30. 1. 2014
- Plán oblasti povodí Dyje, 2009, dostupný na <http://www.pmo.cz/pop/2009/Dyje/end/>, cit. 22. 1. 2014
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací území kraje, s výhledem do roku 2015, dostupné na <http://prvkjm.povyry.cz/>, cit. 22. 1. 2014
- Program rozvoje cestovního ruchu regionu Židlochovicko, studie. ARC (AVEDON) Mikulov, 2007.
- Program rozvoje Jihomoravského kraje 2010 – 2013, dostupný na <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=118768&TypeID=2>, cit. 22. 1. 2014
- Program rozvoje Jihomoravského kraje 2014 – 2017, dostupný na <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=212277&TypeID=2>, cit. 22. 1. 2014
- Průmysl cestovního ruchu, MMR, GaREP, 2008, dostupné na http://www.garep.cz/wp-content/uploads/2013/03/Prumysl_CR.pdf, cit. 22. 1. 2014
- Quitt, E. (1971) Klimatické oblasti Československa. 1. vyd., ČAV - GÚ, Brno.
- Sčítání lidu, domů a bytů 2011, dostupné na www.czso.cz, cit. 30. 1. 2014
- Strategické hlukové mapy, dostupné na www.cenia.cz, cit. 10. 2. 2014
- Strategie rozvoje DSO Židlochovicko, studie. SAURA, 2004.
- TOLASZ, R. et al. (2007). Atlas podnebí Česka. Český hydrometeorologický ústav, Univerzita Palackého v Olomouci.
- Ústav územního rozvoje, dostupné na <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4502>, cit. 5. 1. 2014
- Územně analytické podklady Jihomoravského kraje, dostupné na http://www.kr-jihomoravsky.cz/archiv/oupsr/uap_jmk/index.html, cit. 30. 1. 2014
- Územně identifikační registr, dostupný na <http://www.uir.cz/>, cit. 30. 1. 2014
- Veřejná databáze Českého statistického úřadu, dostupná na <http://vdb.czso.cz/vdbvo/uvod.jsp>, cit. 30. 1. 2014
- Větrná eroze půdy v Jihomoravském kraji a návrh jejího řešení, studie, 2005, dostupná na <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=124993&TypeID=2>, cit. 22. 1. 2014
- Vyhodnocení komplexního dotazníkového šetření v obcích Jihomoravského kraje k 31. 12. 2012, studie, GaREP 2013.
- Vyhodnocení plnění Plánu odpadového hospodářství Jihomoravského kraje za rok 2012, dostupné na <http://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=1788&TypeID=1>, cit. 22. 1. 2014
- Wikipedie, otevřená encyklopedie, dostupná na <http://cs.wikipedia.org>, cit. 30. 1. 2014
- Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje, dostupné na <http://up.kr-jihomoravsky.cz/webcz/zurjmk.asp>, cit. 30. 1. 2014